

Assunta nem hallgatódznak-e a közelben az-
után hirtelen komoly, megnyúlt képpel vissza-
jött. A biboros kezével végigsimítva arcát,
egyszerre szintén levetette annak profán és
tettetett jókedvét.

— Látja fiam, mire vagyunk mi utalva!
Micsoda komédia! Micsoda gyalázatos ko-
média!

— Megutáltatja velünk, — duplázott rá
Protos, — a legbecsületesebb örömet és a
legbecsületesebb jókedvet is.

— Isten meg fogja Ont jutalmazni, ked-
ves, derék Cave tisztelendő, — mondá a
biboros Protos felé fordulva. Isten meg fogja
Ont jutalmazni, a miért segít nekem kiürí-
teni ezt a poharat, — és mintegy szimbólum-
képen felhörpintette a borocskát, mialatt
arcvonásain a legfájdalmasabb gyötrelem
mutakozott.

— Hogyan! — kiáltott fel Fleurissoire, —
lehetséges, hogy még ebben a visszavonult
hajlékban és ezen áruházban is Excellentiád
kénytelen...

— Fiam, szólítson engem egyszerűen
uramnak.

— Bocsnat: nincs itt senki...

— Még egyedül is reszketnem kell.

— Nem választhatja meg szabadon szol-
gálót?

— Nem, mások választják számomra, ez
a kettő pedig, a kit itt látott...

— Istenem! Ha elmondanám, — szólt
közbe Protos, — hogy hova viszik a jelen-
tést azonnal legjelentéktelenebb szavaink-
ról is!

— Lehetséges, hogy az érseki palotában...

— Csnd! Semmi ilyen nagy szó! Még
akasztófára juttat bennünket. Ne feledje,
hogy Ciro Bardolotti káplánnal beszél.

— Ki vagyok nekik szolgálatva, — si-
ránkozott Ciro.

Protos előrehajolt az asztal fölött Ciro
felé és így szólt:

— S elhinné-e, hogy nem hagyják Ont
egyedül még egy órára sem, sem éjjel, sem
nappal!

— Igen, bármily áruházba öltözöm is, —
erősítette meg szavait az álbiboros, — soha-
sem vagyok biztos benne, hogy nincs-e va-
lami titkosrendőr a sarkamban.

— Ugyan? Hát tudják itt, hogy kicsoda?

— On nem érti ezt, — világosította fel
Protos, — San Felice biboros és a szerény
Bardolotti káplán között alig van más, mint
On, ezt Isten színe előtt jelentem ki, a ki
megállapíthatja a hasonlóságot. De ezt pró-
bálja fölfogni: ellenségeik nem ugyanazok!

Míg ugyanis a biborosnak az érseki palota
mélyén a szabadkőművesek ellen kell véde-
keznie, addig Bardolotti káplánt nem mások
kémlelik, mint...

— A jezsuiták! — fejezte be a mondatot
a káplán.

— Ez az, a mit még nem mondtam meg
neki, — tette hozzá Protos.

— Istenem, hát a jezsuiták is ellenünk
vannak! — jajveszékelt Fleurissoire. — De
ki is hitte volna ezt? A jezsuiták! Biztos
On ebben?

— Gondolkozzék csak kissé a dolgon és
egészen természetesnek fogja találni. A Szent-
szék ezen új politikája, mely csupa megér-
tés, alkalmazkodás, teljesen az, a mi nekik
kell, ők megtalálják a maguk számadását
az utolsó enciklikákban. Talán nem is tud-
ják, hogy az a pápa, ki ezeket írta, nem a
valódi, de kétségbe voltánk esve, ha sze-
mélye megváltoznék.

— Ha jól értem Ont, — jegyzé meg Fleu-
rissoire, — a jezsuiták ebben az ügyben a
szabadkőművesek szövetségesei.

— Honnan veszi ezt?

— Az, a mit Bardolotti úr leplezett
elöttem az imént...

(Folytatása következik.)

kezetének ügyvezető igazgatója, több heti súlyos
szemvédes után a Park-szanasztoriumban 38 éves
korában. — Poroszlói Graefl Andor Kétközlőn. —
Kende János dr. magyar kir. államrendőrségi kerü-
leti kapitány, tartalékos vadászóhadnagy, 32 éves
korában a háborúban szerzett betegségében Buda-
pesten.

Özv. Hanzely Jánosné, 89 éves korában Buda-
pesten. — Özv. Osztruluczy Geyzáné 78-ik évében
Péteriben. — Özv. Nemes Nagy Józsefné, szül.
nagyimányi Kis Anna 62 éves korában Bpsten. —
Tóth Andorné, szül. Marsosky Otília Rákos-
szentmihályon 52 éves korában. — Özv. Kocsáros
Bertalané Budapestben.

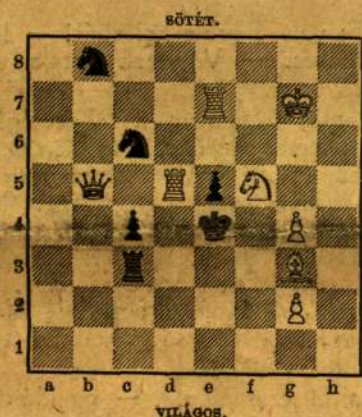
KÖZGAZDASÁG.

A Neuschloss-féle Nasici Tanningyár és
Gőztűrés Részvénytársaság igazgatóságának
most megtartott ülésében tudomásul vette a társaság
nemzetközi érdekeinek megvédése céljából előkelő
külföldi pénzcsoporthoz való bekapcsolást, melynek
kedvező haladásáról szóló jelentést. Egyidejűleg elha-
tározta az augusztus hó 2-án megtartott rendkívüli
közgyűlés a társaság alaptőkéjének 25,000 darab új
részvény kibocsátása útján való fölemelését, valamint
részvények névértékének 1000 koronára való föl-
bélvezését.

A Wörner J. és Társa Gépgyár R-T.
25 millió korona alaptőkével tegnap tartotta alakuló
közgyűlését. Az igazgatóságba beválasztották Wörner
Frigyes Vilmos (elnök), Friss Zsigmond, Hofherr Al-
bert, Kenéz Béla dr., Strasser Ernő (Wien), Félke
Kálmán dr., Strasser József dr., Ujlaki Ödön dr.,
Vérsi József és Weiss Gyula dr. urakat. A felügyelő-
bizottság tagjai lettek: Bátori Endre, Csákoszky Hans,
Kindlovitsch Gyula dr., Látinovic Endre dr., Miesek
Endre dr., Ottlik György.

SAKKJÁTÉK.

3159. számú feladvány E. Perber-től.

Világos indul és a második lépésre matot ad.

A 3153. számú feladvány megfajtása Menckomm Gy.-tól.

a) 1. H7!! H5+ 2. H63
b) 1. Kd3+ 2. H61
c) 1. Vd3 2. Hg5
d) 1. ~ 2. Vd5 (feny.)

A 3154. számú feladvány megfajtása.
Kd4!

KÉPTALÁNY.

A Vasárnapi Ujság 8-ik számában megjelent
képtalány megfajtása: Szovillai borbély.

Feloldó szerkesztő: HOITSY PÁL.

Szerkesztőségi iroda: IV., Vármegye-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos: Franklin-Társulat IV., Egyetem-u. 4.

Bélyeggyűjtőkkel

cserélek, adok debreceni Zóna I. és
II. kibocsátást, különlegességeket is.

SPRINGER J., Debrecen, Fő-u. 38. sz.

Franklin-Társulat nyomdája (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

1000 és 1000 nő és férfi dicséri a
Botár-féle
hajnövesztőt,
mely megakadályozza a hajhullást
az őszülő hajnak visszajáratja eredeti
nét. Ár: 20 és 30 korona.
Botár-féle
szeplőkrém
az arcon levő szeplőt, foltot és pattan-
sokat legkímélőbb módon eltüntet. Ár: 30.
BOTÁR REGINA kozmetikai intézete
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. sz. 1. emelet.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)

A főváros első és legrégibb
csipketisztító, vegytisztító és kelmefesté-
gyári intézete.

Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 85.

Fiókok: II., Fő-utca 27. IV., Eökl-dt 6. Kecse-
mél-utca 14. V., Harnitzad-utca 4. VI., Teréz-
körút 39. Andrássy-dt 16. VIII., József-körút 2.

Rézgálicz legprimább, sötétkék, kristályon
1 kg. — 40 K.
Raffia, legprimább, 1 kg. — 60 K.
Vörösréz Vermorel-rendszer, permetező 2000 K.
Vörösrézből készült mosóüstök nagy választékban
SZONTÁGH PÁL rezárúgyár
Budapest, IX., Üllői-út 19.

Koksz fűtési, ipari, gazdasági és kovács-
lási célokra a pestszentlőrinczi
(Cséry-féle) telepről, azonnal szállítható waggon-
teljes fuvartelekben. Tanácsos a téli szükség-
letet mielőbb fedezni!

Pestszentlőrinczi Koksztermelő Vállalat
Budapest, V., Rudolf-tér 5. * Tel. 115-27.

KERESZTÉNY FORGALMI IRODA

Budapest, IX., Ráday-utca 16.
Birtokokat, telkeket, házakat, villákat, üzleteket
adunk-vevünk és közvetítünk. Döntő és ártó
többsé bizományi ügyeket kötünk és lebonyo-
lunk. Hirdetéseket gyűjtünk és terjesztünk.
Kereskedelmi tudakozódó. Export-import.

A JÓ PAJTÁS BENEDEK ELEK GYERMEKUJSÁGA

két nagyobb elbeszéléssel indul
az új testvérkönyvben.

Az egyik: Rókáné ömlesztősága a
forradalom alatt, a másik: A munka
háza. Amaz Benedek Elek, emest
Lampérth Géza írta.
Szívet-lelket nemesítő történetek,
mesék, versek, ismeretgazdagító
olvasmányok valóságos kincse-
háza a Jó Pajtás.

Rendes munkatársai: Váradi Antal, Vargha
Gyula, Lampérth Géza, Feleki Sándor, Kürthy
Emil, Avar Gyula, Mihályffy Fül Lénke, Berényi
Lászlóné, Tóth Kornél, Csandány Sándor, Kozma
Imre, Székely Nándor, Benedek János s. b.

Állandóan közöl a régi nagy magyar és ide-
gen költőktől a gyermekifjúságnak való köl-
teményeket.

A JÓ PAJTÁS-t a Franklin-Társulat (Budapest,
IV., Egyetem-utca 4.) adja ki.

Előfizetési ára negyedévre 10 korona.
Egyes szám ára egy korona. Mutatványszámot
kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek BLOCKNER I.

hirdető-irodájában,

Budapest, IV., Semmelweis-u. 4.

16. SZÁM. 1920. (67. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, AUGUSZTUS HÓ 29.

Szerkesztőségi iroda: IV., Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV., Egyetem-utca 4.

Előfizetési ára: a július-szeptemberi évfolyamra 20 korona.
Megjelenik havonta kétszer. — Egyes szám ára 3 korona.

Külföldi előfizetéseket a postailag meg-
állapított viteldij is csatolandó.

RUBINEK GYULA KERESKEDELMI MŰISZTER A FALU-
VETSÉG ZÁSLÓBONTÁSÁN BALATONFÜREDEN.

KATICZABOGÁR

REGÉNY. — IRTA HAVAS ALISZ.

(Folytatás.)

Kató még egy széklet hozott a nagy tereből és leült.

— Ha most benyitna az igazgató néni — szól Zsuzsa — kidobna engem, betolakodót.

— Hallgatlak Zsuzsikám. Kérlek beszélj, beszélj...

Zsuzsa megfogta Kató kezét és izgatottan szólt:

— Szerettem Kertészt... Nem mondtam, de tudtad... Ő is törődött velem... Sokszor nagyon is... Néha meg elejtett, mellőzött. Ilyenkor majd megbolondultam. Képzheted... én, a vad természetemmel. Én nem gyakoroltam az önuralmat... Nem tartom szükségesnek. Az indulat, az akarat, a tűz, az erő: az élet! S a kiből megvan ez a sok szín, az megszüri magát egy frázis miatt, a mit az öregek találtak ki, a kik mindenben túl vannak! Önuralom! Csak még ez egyszer gyakorold Katókám, aztán szokj le róla... De mit kerülgetem azt, a miért ma hozzád jöttem? Meg kell tudnod: én már nem Kertészt szerettem... nem tehetek róla... egy rokonomat... nem akartam... Én Bélát szerettem!

Kató megdermedve bámult rá, aztán félénk reménységgel szólt: Mást... akartál mondani...

Zsuzsa fölugrott, egészen Katóhoz lépett s két kezébe fogta az áttetszővé sápadt arcot.

— Nem, édes, szegény kicsikém, én Bélát szerettem! Erősen, megállapodottan...

Kató remegve kérdezte: — És ő?

— Ő még téged szeret... édesen, nyugodtan.

... Én úgy látom, te vagy a pihenő, az vagy te, a ki fáradt, csaldott kedélyét felüldíti, meggyógyítja. Két asszony közé esel te. Az egyiket Linkának hívták, a másik... én leszek. Ha te, ha te belenyugszol.

— Nem! — szól Kató tompa hangon, de határozottan és fölállt, háttal a zongorának támaszkodott.

A szél ráta az ablakokat.

— Nem, Zsuzsa! Ha ő még szeret, nem mondhatok le róla. Mert nekem ő az élet, neked pedig csak szeszély.

Még nemrég Kertészt szeretted... Nem sokára mást fogsz. És nekem öröm a mulatság, a fény, ragyogás, a flirt... Nekem nincs más... A szülem, a kik első sorban egymást értik meg... A kis öcsém, de csak ideig-óráig... Megrándult az ajka és könye csordult... Néhány könyv... És ő, az Élet!... Tudod, hogy nagyon szeretlek... De ezt nem kívánhatod... Azt hiszem, csak próbára akarsz tenni.

— Nem, nem. Ha kissé megnyugodnál, elmondanék mindent, úgy a hogy van. De ül le... Meghallgatsz, azután elmegyek és gondolkodok... és határozok.

Kató leült.

— Tulajdonképpen te vagy az oka, bár öntudatlanul. A te rajongásod, mely feltűnt, ha csak a nevére mondtad, ha nem is mondtad, csak megláttál engem s eszedbe jutott ő. Ez az elragadtatásod valahogyan nagyobb, érdekesebbnek tűntette fel előttem. Ha láttam, ha beszéltem vele, folyton erre kellett gondolnom: — Ez az, a kit annyira szeret valaki. És minden, a mit mondtál róla s a mit nem mondhattál volna se Vártánról, se Kertészről... mind csak növelte az értékét. Te hívtad ki az érdeklődésemet és azt, hogy másképpen nézzem őt, mint a többi. Ő pedig veled foglalkozott és a te meszterkeletlen, meleg és tartalmas egyéniségedet éles ellentétben látta az én zsúrkissasszony-ságommal; nem tetszettem neki. A kinek nem tetszünk, az érdekes ám, hidd el. Ta-

lálkoztam Kertésszel és azt hittem, küzdelem kell, hogy meghódítsam. És... azonnal megadta magát. Eltörpült. Tudod, mikor az ember neki készül valaminek, hogy az nehéz lesz és olyan, mint a pehely... El tudod képzelni ezt a csalódást?

— Nem.

— Dehogyan nem. Ha elgondolod, hogy én csupa temperamentum, csupa életerő, küzdelemre való kedv vagyok... Ne hidd, hogy én előttem mindez rég ilyen tisztán áll. Két hete kinlódom, végre így megértettem magamat és őket. Kertész, Vártán és a fura kis Szentimrey a bálkirály nőlepleje. És Kós Béla, a legérdekesebb, valami kicsinylő pártaskodással bánt velem, rokon kedveskedéssel, de közbenbösen, sőt szinte lenézően, mert átlagnőnek tartott. Pedig ez már túlzás. Én élesebb eszű és szemű vagyok, mint a többi. Öntudatlanul, de igazán öntudatlanul, különben mégis elnyomtam volna magamban, izgatott: hát erre nem tudok hatni? Ez csorbát üt az én hatalmamra? Akkor még sincs olyan erőm, mint gondoltam. Ha egy komoly lányka minden erőfeszítés nélkül megnyeri és én senki maradok az ő szemében? Jóformán akaratlanul kísérletezni kezdtem. Vonzott és taszított egyszerre az a kicsinylés, a mit belőle kiéreztem. Olyan „majd megmutatom”féle érzés volt ez. És akkor, hogy többet foglalkoztam vele, kezdett rám hatni. Kezdtél bosszantani és kedvetleníteni a hidegsége. És mikor szeszélyes és kissé vad lettem, ő benne is öntudatlan érdeklődés ébredt... Kissé foglalkozott velem és akkor megragadott benne valami...

A nézésében, a hangjában, az ajkmozdulataiban, minden mozgásában? Mit tudom én? Valami imponáló, férfias van benne és tűz, sok tűz, a mit veled szemben kénytelen kissé elfojtani, azt hiszem, hogy rád ne ijesszen... De ha velem van, kezd kitörni belőle... és belőlem is. Ő még nem tudja ezt, csak éppen hogy hatok rá. Ha most haza utaznám, talán sohasem sejténé, mi kezdődött benne. De én már szeretem.

Igy még senkit sem szerettem. Azt hiszem, ez az érzés az, a mely feleségül adja a nőt a férfinak. Nem veszed észre, hogy sokkal többet és mélyebben gondolkodom, mint azelőtt? Ez is azzal az új érzéssel jár együtt. Ő gondolkodó ember...

Elhallgatott.

A szél féktelenül sípolt, néha az ablakok, az ajtók rázkódtak meg, a csukott szoba gázlángja egy árnyalattal el-sötétült...

Kató régóta mozdulatlanul, féloldalt ült a széken, két kezével átkulcsolta a széktámla egyik oldalát s összekulcsolt kezére hajtva fájó, zúgó, sápadt fejét.

Nem mozdult és nem szólt meg.

— Mikor egészen tudatára ébredtem annak, a mit érzek, elgondoltam: Én tudok hatni ő reá... Sokat vagyok együtt vele, míg Kató csak kéthetenként s akkor is csak úgy, ha nem jön közbe valami s én is úgy akarom. Könnyű volna titokban, alattomban küzdeni és érdekes is. De vehetted észre, hogy elég nyílt, őszinte vagyok, már csak azért is, mert nem restellek semmit, a mit érzek és akarok. Mert jogom van mindenhez, a mit akarok, mert erős vagyok, mindent vállalok, a mi az élettel jár. Szeretem az életet és élni akarok.

Katót szinte elkapráztatta az, a mit hallott s az, a hogy ez a nő előtte állott ki egyenesedve és ragyogva az elhatározás erejétől és a bátor önzéstől.

— És most te jöttél hozzád, Kislány, mert szeretlek s még inkább, mert becsüllek úgy, hogy meg nem csalhatlak. Némely te-

kintetben magamnál többnek tartalak. És azt mondom: én bízom magamban, hogy boldoggá teszem Bélát, ha sikerül megnyernem a szerelmét. Nem félek attól, hogy ha tőled el is veszem, az én szerelmem ki ne elégítené őt. Erzed-e te is ezt a felelősséget, hogy kettőnk közül akie lesz, annak igazán boldogítania kell?

— Érzem.

— Tudod-e, hogy ahhoz nem elég a jó akarat és igaz érzés, hanem sok asszonyi képesség kell?

— Sejttem.

— És mered-e igérni önmagadnak és nekem, hogy igazán boldoggá teszed őt, nem úgy, a hogy te képzeld a boldogságot, hanem a hogy az ő természetének megfelelően?

— Ezt nem mernék olyan bizonyosan remélni, mint te...

Zsuzsa kissé megnyugodott elégteliséggel mondta:

— Látod, ez az. Ezen a jögon jöttem én így hozzád. Mert én is úgy sejttem, hogy az én egyéniségem jobban megfelel neki, mint a te természetű. Azt hiszem, a mit irántad érzek, az egy szép gyöngéd álom, melyből előbb-utóbb fölírza valami életrevaló asszonyféle... Te még oly fiatal és ábrándos vagy... majd jönni fog egy poéta, vagy egy kékszemű, palettás ember...

Kató fejt ráta: Senki más.

— Ugyan, ezt is csak azért képzeld, mert nagyon fiatal és nagyon ábrándos vagy. Hanem még valamit akartam mondani. Nem kívánhatom, hogy csak úgy ripsz-rapsz lemondj a kedvemért. Efféle csak izgalmamban mondhattam. Nem azért jöttem, hanem azért, hogy a harcom őszinte, nyílt, bátor legyen, ne alattomos... Vele szemben nem szabad alattomosnak lennie. És most te határozál magad. Harcolj te is, vedd fel a nyílt küzdelmet, légy bátor és erős, ha bízol benne, hogy boldogok lehettek... Döntsd el teljesen szabadon, hogy mit akarsz, hogyan akarod és ha harcolsz, azért nem leszünk ellenségek, oh én nagyon is megértetek. Te engem szeretsz, de ő a szerelmed.

Kató lehunytt szemmel hallgatott. A szél változatlanul tombolt.

— Most mindent elmondtam neked kis Katiczabogaram. Hidd el, hogy nehéz volt. Ez volt a büntetésem azért, hogy beleszerettem a te szerelmedbe... No, szólj Katókám valamit. Megértesz és... megbocsátasz valamennyire?

— Nem tudom... Most nem tudok semmit... Nagy az én szenvedésem... és nagy a te bátorságod... életerőd... Talán túlságos. Talán... gyűlöllek! De ne kérdezz... Most nem tudok semmit. Csak azt, hogy nagyon szeretem...

— Én is... Mondta komoly és meghatott hangon Zsuzsa. Nem tehetek róla, én is. Aztán gyöngéden, halkán megkérdezte: Hát irsz majd?

— Igen.

És elment Zsuzsa kissé szomorúan, de biztos lépésekkel és a mint kilépett a kapun, az jutott eszébe: Itt állok, másként nem tehetek, isten engem úgy segéljen!

XVII.

Kató bement a nappaliba. Ilonka néni ott volt s a lányok körülvették. A katolikusok hozzá felebbtek abban a kérdésben, melyről már jó ideje vitáztak, mert egy protestáns lány forgatni kezdte a tanulóparia görögkatolikus hittankönyvét s azt találta benne, hogy a protestánsok eretnek. A pártás vita során többen azt állították, hogy

egyetlen az üdvözítő egyház, s az övék az, mások azt mondták, hogy a felekezet kérdése nem lényeges, nem szabad sem szóban, sem írásban, nyomtatásban fontosságot tulajdonítani neki.

Hát nézzék, — szólta a kis néni félrehajta fejét és szeliden mosolyogva, — nézzék (és fölkapott az asztalról egy fél pohár vizet), ez a víz vagy tiszta, vagy piszkos, nem lehet, hogy egyikünk így, másikunk úgy lássa. Ép úgy az egyház is, a melyet évszázadokon át mindenki üdvözítőnek tudott...

Lenke elégedetten hallgatta a nevelőnőt, de Éva elfordult a csoporttól, észrevette Katót s odament hozzá.

— Nem szeretem az eféle vitatkozást, — mondotta és aztán mindjárt más, ijedt hangon kérdezte: — Mi bajod? Megint beteg vagy?... De nem, és valami más.

Kató töredezetten elmondta neki, hogy mi bántja. Éva maga is belesápadt.

— Az istenért, mit akar az a Zsuzsa? Remélem, nem fogsz e miatt csak úgy könyveden lemondani. Hiszen úgy szeretted. Azt hiszem, ha én a te helyedben volnék, elmondanám vagy megírnám neki az egészet.

— Ugy tennél? — kérdezte Kató bágyadtan. — En nem tehetem, a míg nem tudom, szeret-e még és... mennyire?

— Nem az illik hozzád, hogy kétségekkel kínozd magadat... ez sértené őt. Hanem, hogy vívd ki magadnak azt, a mit eddig jóformán véletlenül, szerencsés véletlenül nyertél... Oh, Kató, ha az ember már egyszer szeret, szeressen bátran, egészen úgy, mint Zsuzsa... különben meg sem érdemli... én úgy képelem.

De hát ha Zsuzsának van igaza s az én álmodozó, talán még gyermekes egyéniségem nem tudná úgy boldogítani, mint ő. Pedig az a fő, hogy boldog legyen. Mindig csúf, ha két nő harcol az egy férfiról... Évi, nem érzed, milyen viaszszázít ez?

— De igen... hanem... talán az hozzá tartozik az élethez.

— Oh, én szégyenlém...

— Szeretem a-büszkeségedet.

— Akkor is, ha idegen nő állna velem szemben. Hát még Zsuzsa... a kit szeretek... Milyen viaszszáz, milyen megszege-nítő volna... Először is ő előtte alázna meg ez a helyzet... mindkettőnk... És ha meg volnék győződve, hogy velem nem lehet boldog, csak egy másféle...

— Közönségesebb, — bátran így mondhatod, Kató.

— Nem, hanem egy igazibb, asszonyosabb nővel, akkor Zsuzsa legyen az, nem más. Ők ketten legyenek boldogok — együtt.

— Kató, hisz te már határozál is.

— Dehogyan... Ezeket csak gondolom... Az eszem tudja, hogy mi volna helyesebb, szebb.

— Meg talán a képzeleted...

— Lehet... De nincs erőm... Nincs erőm fölvenni ezt a csúnya harcot és nincs erőm a lemondáshoz...

Ezekben a napokban Kató egy tárgyból sem felelt jól, mert hiába akart figyelni, mindig kiesett egy rész, a miből egy hangot sem hallott és delután, mikor a lányok mondták el, ép így járt. Azután elmondatta Évával, de ő maga nem akarta elmondani, nem tudta volna, inkább beszélgettek...

Lenke ismét Horváth Erzsivel tanult, egyszerre mondták a leccskét s néha szemrehányóan szólt Katóhoz:

Van-e sír, oly óriási,
Melyben nemzet elszüldhet?
Mily óriás bir megrázni
Oly rendtől poklot, mennyet?

Most, ha minden poklot ellen
Minden erők egybékítet,
Most fogunk legerősebben
Élni — védve életünket...

Oh, nekünk más halált szántak:
Megjelöltek belpoklosnak
S körénk loppal sírfalának
Egy világot torlasztottak.

Most, ha minden nagy erénynek
Mentő fénye gyúl a vészbe
S megbékülnek ellenségek
És bolondok térnek észre...

VAN-E SÍR, OLY ÓRIÁSI?...

— Be kár az ilyen tehetséges lányért, hogy nem tanul rendszeresen. Tiszta kitűnő lehetnél és a helyett rosszabb leszel a bizonyítványod, mint volt. Úgy látszik, terhedre vannak a kitudnoid.

Egy tárgy mégis akadt, mely lekötötte Kató figyelmét. Az irodalom. Ezek a viták most is érdekelték, részt vett bennök... Ezek a kérdések az élet problémái... A tanár szeme kutatón pihent meg néha ezen a lányarczon... Még nemrég átszellemült öröm fejeződött ki a tavalyi szomorú vonások helyén. És egyszerű modorban, de paethetikus szellemben beszélt mindig. Egyedül ő volt az, a ki társaival szemben azt állította, hogy nem az egyes élő fontos, hanem az egész, a Minden élete... És, hogy ez nem megalázó, hanem fölemelő igazság, mert maga az én kicsinyes czéla nem az, a miért élni érdemes. Hábóvza és a szavakat keresve mondta ezeket a lányka, de mindig ezeket mondta, valahányszor az olvasott mű ilyen irányú kérdésekhez vezetett. Most ismét átható szomorúság váltotta fel az örömet, égő szomorúság a kis növendék szemében és a szava nem elkeseredett, ugyanúgy beszélt, mint azelőtt és bizonyosságú föllángol szemében a lelkes meggyőződés...

Most is fölgylül az a láng, a mint a tanár olvassa:

A kerti harasztok zokogja a szél:
Elhervad a róza, lehull a levél.
Elhervad a róza, lehull a levél,
Ezért születünk hát, ez az életi czél?
Csak eddig a pálya, semmit se tovább,
Vagy itten az ember csak öltözik át?
Mi itten örök: a halál-e vagy a lét?
Hol itten a kezdet, hol, és van-e vég?
Mi itt a család, hol itten az álom,
Vajh innen-e, avagy túl a határon?

Mély csönd az osztályban. A gyermek-lányokat megkapja valami, legalább is a ki-válóbbakat s az ő lelki rezzúlése hat a többiekre is. A realista Kovács Berta húrjai csak úgy nem maradnak érintetlen, mint Évi vagy Kató hárfalelke. Póli lehajtja fejét, nem látszik belőle más, mint fekete kendője.

A szemfélelet rángatja hideg szél:
Elhervad a róza, lehull a levél.

Elhervad a róza, lehull a levél!
Hiába hisz ember, hiába remél?
Hát semmi, de semmi, a mi vigasztal,
Ott túl amaz árkon újra, tavasszal?
Ereszkedik a ravatal a gödörbe.
Dörögnek a hantok; örökre, örökre.

Kató lelkében dörögtek, már fájdalmat okozott neki a megrendülése: hol van az a könnyedén száguldo, briliáns technikájú, tökéletes vers, mely most mélyebben hatott volna rá, mint ez? De azt is érezte, hogy ha ez a költemény sötétben végződik, ha végül is az ember örök kétségének egy reménytelen felajdulása, akkor gyűlölni fogja ezt a költeményt, mert összetörte őt.

«A sírra borul le hű szerető:
Semmit soha vissza a temető?»

A felolvasó tanár hangja kissé meglágyult:

«Az égen a felhő egymást üzi, hajtja.
Lemegy a nap. A nyáj hazatér.
Távolba vesz el halk, méla kolompja.
Kiált a kukik, száll a denevér.
Sírhalomtól ölelve az anya zokog.»

A tanár elhallgatott, szünetet tartott. Kató sirt könnytelenül, befelé.

«Majd kigyul a csillag, kísit a hold,
S ott fenn a keresztifán sutogja a szél:
Kinyílik a róza, kihajt a levél.»

Kató könnye kibugygyant, de mégis egy pillanatra megjelent arcán az átszellemült öröm. Maga sem tudta volna, ha hirtelen megkérdik: micsoda boldogságot jelent neki ez a két verssor, de felszabadult, megenyhült és lelkesen sutogta el önmagának:

«Kinyílik a róza, kihajt a levél!»

Ma, ezen az órán nem szólt meg, magába mélyedt és megigért valamit önmagának: Hogy nem erőszakolja a maga boldogságát, ki sem megy a kimenőn, mozdulatlan csöndben vár s ha Béla rendületlen, majd megtalálja a módját, hogy Katóhoz jusson. Ha nem, ha Zsuzsa könnyen maga felé fordítja, akkor annak úgy kell lennie, akkor csakugyan Zsuzsáé a megfelelőbb egyéniség és Kató nem áll közük, nem nehezíti a Béla útját, Isten ments, hogy Béla pusztán becsületességéből elveszítse azt, a mi több neki. Olyan erős férfi-egyénségnek nem kell a Kató segítségével, ha Kató iránt való érzése az, a melynek meg kell állnia.

Komolyan elhatározta ezt Kató ezen az órán.

Mikor csöngtetek s a lányok kitudáltak a folyosóra, a tanár úr megszólította Katót.

— Tetszett magának ez a költemény?

— Oh, nagyon, — felelte Kató s fölvetette rajongó szemét, — mátlól fogva Vajda János a kedvenc költem.

Sok órájuk volt ezen a napon, csak este-felé jutott kis asztalához Kató. Elővette a levélpapírt, hogy megírja, hogy ezen a kimenőn nem megy ki, hanem kívánja, hogy jól mulasson Zsuzsa a holnapi bálon és hogy az történjék, a mi Bélát boldoggá teszi és ha Zsuzsa teszi boldoggá...

Ezeket még csak elgondolta Kató, a papi-ron még csak ennyi volt: Édes Zsuzsikám!

A toll állt az első sor elején és várt. Aztán megrándult a kéz, nekiiramodott a toll és nyomában ez a sor maradt:

— Még ezen a kimenőn nagyon szeretnék találkozni vele, — a többi aztán.

Gyorsan leragasztotta a levelet, összeszorította az ajkát, mikor a címet írta rá, azután az osztályukba szaladt és talált ott még néhány bejárat. Közülük a legmegbízhatóbbat megkérte, adjon postára még ma a levelet.

(Folytatása következik.)

AZ ÖTVÖS.

Neved kristályát láz tüzen megolvadt
Szavakkal zárta aranyfoglalata
S hogy méltó-mód őrizze meg a voltat,
Emlék díszével gazdagon kirakta.

Pazarló kedve szárnyaló madárt,
Lepkét, virágot, szívet vert köré.
Vigyázó gondnal feltve kalapált
S neved — jaj — egyszer mégis eltöré.

A titkos végzet rontó, vak varázsan
Bús zengéssel hasadt el tiszta kincse.
S szemének könnyén gyúl csupán szívárvány,
Kihuny a tűz, mely kedvét felhevítse.

S az ötvös szíve fáradt. Nem örül,
Munkája bár a vég felé halad...
Neved elpattant gyémántja körül
Hiába már a drága foglalat.

Kárpáti Aurél.

Korán hittek haldoklónak,
Kincseinket kik elvették!
Hullarablók megcsalódnak,
Most gyúl itt csak nagy élet még!

Legtisztabb, legdicsebbé
Épp most éled majd e nemzet!
S nincs oly gazság, mely legyőzné!
Soha sirba nem süllyedhet!

Telekes Béla.

RUBINEK GYULA KERESKEDELMI MINISZTER ÉS A FALU-SZÖVETSÉG KÉPVISELŐIT FOGADJÁK BALATONFÜREDEN.

A FALU-SZÖVETSÉG BALATONFÜREDI ÜNNEPÉRŐL.

TÜNETEK ÉS TÜNŐDÉSEK.

© A faluszövetség augusztus 15-ikén tartotta Balatonfüreden nagygyűlését. Abból a célból alakult ez a szövetség, hogy fölemelje a falut. Annak nemcsak gazdasági, hanem főképp kulturális életét. És így közelebb akarja hozni a falut a városhoz. Nem a város és a falu közötti ellentétet akarja kiélesteni, hanem föl akarja emelni a falut, hogy élete kulturáltabb, városiasabb legyen.

Kétségtelen, hogy a falu és a város között igen éles napjainkban az ellentét, mely már csaknem az ellenségességgé jutott. Kivált, ha város alatt Budapestet értjük. Pedig ebben az ellentétben sok van, a mi nehezen érthető. Hisz Budapest népének túlnyomó nagy része a faluról vándorolt ide. A millió emberből, a kik ma a főváros lakosságát alkotják, csak jelentéktelen törtét képez azoknak száma, a kik autochtonok itt, sőt olyan is alig néhány száz lenne található, a kiknek apái itt voltak már akkor, a mikor a török innen kivonult. Budapest lakosságának legnagyobb része falun született, vagy olyan szülőktől, a kik faluról vándoroltak ide. Rokonaik most is falun laknak s fentartják velök az atyafiságos érintkezést. Egyugyanabból a vérből valók — és mégis éles közöttük az ellentét.

Támogatni kell minden oly kísérletet, mely ezt az ellentétet meg akarja szüntetni, vagy legalább annak elsimításán igyekszik. Falu és város egymásra vannak utalva, jobban mint valaha. A középkori város maga is csak egy nagyszabású falu volt, a mely elláthatta élelmezését a saját határából; az akkori falu élete pedig oly primitive egyszerű volt, hogy csak igen kis mértékben volt ráutalva a városra. Ma egyik sem élhet meg a másik nélkül. Ki kell tehát békülniök, meg kell közöttük teremteni a testvéri szeretetet. Vagy legalább is a felebarátit.

Az emberiség csak a múlt század folyamán alkotta meg a nagy világvárosokat. Úgy tartják általában, hogy egy országra nézve kívánatos dolog, ha minél nagyobb a fővárosa. De ehhez fér még néhány szó. Annak dacára is, hogy a nemzetek nagy áldozatokat hoztak ennek a célnak az elérésére, s pénzzel és mesterséges eszközökkel igyekeztek elérni, hogy minél nagyobb számú lakosa legyen a főbb centrumoknak. S kétségtelen, hogy a városi lakó élete kultúra és szellemi szükségletek kielégítése tekintetében magasabb fokú, mint a falusiaké. Ezért is van, hogy a vidék népe vonzást érez a városok felé, siet oda tenni át

székhelyét, mihelyt lehet, mihelyt ott gazdaságilag jól elhelyezkedhetik, sőt sokszor akkor is, ha erre nincs egyéb hajtó ereje, mint a jó reménység. De nagy kérdés, hogy ez a magasabbrendű kulturális élet kárpótol-e sok mindenért, a mit a falu nyújt. A szabad levegő hiánya, az egészségtelen táplálkozás, a túlszűfolt, levegőt és napfényt nélkülöző lakások olyan velejárói a városnak, a melyet alig ismer a falu. És mindezek felül első sorban: a tömegnyomor.

Milliók, sőt többmilliók lakosú városokat hozni létre: az emberiség boldogsága tekintetéből nem volt mindenben okos dolog. De úgy csinálni egy várost naggyá, — a hogy az Budapesttel is történt, — hogy az ipart és a gyárakat koncentrálták mesterségesen: teljesen szerencsétlen vállalkozás volt. Ipar csak ott virágozhatik fel igazán és ott lehet teljesen versenyképes, a hol megvannak hozzá az előfeltételek. A hol helyben, vagy legalább is közelben vannak a feldolgozandó nyersanyagok és a hol olcsók a megélhetési viszonyok. Budapest ellenben a világ egyik legdrágább nagyvárosa, a hol minden nyersanyag — kivéve a téglagyártáshoz szükséges agyagot és a meszet — teljesen hiányzik. Legfeljettebb ipara a városnak a vas feldolgozásával foglalkozik. De nemcsak a vaskövet, hanem magát a nyersvasat is nagy távolságról s tetemes költségekkel kellett ideszállítani, valamint a feldolgozáshoz szükséges szénét is. Ez az iparunk — bár erőteljesen fejlődött — eddig is csak mesterséges tényezőnek köszönhetette léteét. Ezentúl nemcsak máshonnan kell hozni a nyersanyagot, de ez a «máshonnan» külföldet jelent. Előre látható, hogy ez az iparágunk és vele sok más iparunk is, el fog sorvadni. Az alkalmazottak egy nagy része nem fog itt megélni többé, s kénytelen lesz akarata ellenére is visszavándorolni a falura.

Ezt elő kell mozdítani, de elő is kell készíteni.

A világ nagy nemzeti tartózkodtak attól, hogy fővárosaikkal koncentrálnak minden gyárpárt, különösen pedig a füstöt okozó nehéz ipart. London első sorban nem gyárváros. Páris még kevésbé az. Rómában alátéktelve a Vatikán mögötti magaslattól a városra, egyetlenegy gyárműve látni magasba emelkedni. És mégis az a általános tapasztalat, hogy ezekben a metropolisokban is elcsenevészedik lassanként a bevándorolt lakosság, ha nem is oly nagymértékben, mint a füstös gyárvárosokban, Manchesterben vagy Sheffieldben. A városi népnek ez az elcsenevészése (oh,

drága magyar nyelvem, miért erőltetsz reám ilyen szavakat!) érezhető volt már a középkorban is. Oly helyeken, a hol patricziusi családok léteznek, ezeknek tagjai néhány generáció alatt vagy elpusztultak, vagy elzüllettek. Például Augsburgban, a hol a városi tanácsnokokat csak ily családokból lehetett választani, többször is előfordult az a szükség, hogy új patricziusokat kreáljanak, annyira megfogyatkozott a megválasztható s arra alkalmas emberek száma.

Az így kihalt városi családok helyét falusi jövevények foglalták el a régi időben is. S azt a tapasztalatot tették, hogy ezek az új jövevények néhány generáció alatt a városi lakók minden foglalkozását átvették és semmi előnyös tulajdonukat azokra át nem ruházták. Még fizikumuk is átalakult a város befolyása alatt. Így a bajor Alpepek kerekfejű parasztjainak leszármazói hosszú-fejüké váltak át München vagy Augsburg behatása alatt. (Mint a hogy az északamerikai bevándorlók unokáinak a nyaka hosszabbodik meg.) S az így átférmálódott falusi származásúak szintén kihaltak hamarosan, hogy helyüket újabb települőknek adják át.

Ez mutatja, hogy milyen fontos a falu. Mindnyájunk anyja is, táplálója is. S anyja a mostani és a jövő generációknak. Épnek és erősnek kell lennie, ha azt akarjuk, hogy a jövőben nemzedékek városi népe is életképes legyen. Ellentétnek pedig nem szabad a város és a falu között fennállania. Egy vér vagyunk.

«Többet dolgozni és takarékoskodni.» Így szól a recept, melyet a tudós nemzetgazdák írtak elő mindazon népek részére, a melyek a világháborúba betegedtek bele. S ezek közé nemcsak a legyőzöttek tartoznak, hanem kisebb-nagyobb mértékben a győzők is. A mi minket magyarokat illet, nagyon is belátjuk, hogy a bölcs doktor urak orvossága a lehető legjobb, de látjuk azt is, hogy azt csak részben alkalmazhatjuk. Jobbadán úgy áll a dolog, hogy csak a falura jó ez a tanács. Mert a városban kicsi azoknak a száma, a kik több munkát végeznek, egyszerűen több értéket is produkálnak s ezzel gyarapítanak a nemzeti vagyont. A városi nép legnagyobb részének nem abban áll a munkája, hogy új értéket hozzanak létre. A hivatalnok, a kétszer annyit dolgozik is, mint előbb, ezzel a nemzeti vagyon nem lesz nagyobb. És ugyanez áll az ügyvédre, a színészre, sőt valójában magára a kereskedőre nézve is. A gyári munkás, az más valami. Ha ő többet és erősebben dolgozik, úgy több használati tárgyat hoz létre, s szaporítja a nemzeti vagyont. De az egyes gyári munkást köti a nyolczórás munkaidő nyűge; Ő, még ha akarja is, nem dolgozhatik többet — a nemzetközi szociáldemokrácia szent nevében. Úgy, hogy a városban csak a kisiparos az, a ki a «többet dolgozzunk» parancsát megfogadhatja.

Ellenben a falu népe az igenis megfogadhatja. S annak meg is kell ezt a honmentő parancsot szívelelnie. Alföldi magyar népünk az év egyes részeiben olyan munkateljesítésre képes, hogy abban az egész világon párja nincs. Aratáskor nem nyolcz órát dolgozik, de tizenhat órát is, sőt annál is többet. S ezt a munkát forró napon, szűkös táplálék mellett végzi. De viszont népünknek egy számbelileg nagy része, a csak néhány hold földdel bíró kisgazdák, az esztendő egy tetemes részében nem találhatnak gazdaságukban kellő foglalkozást. Más munka vagy kereset alkalom pedig falujukban alig találkozik. Házi iparhoz pedig nem értenek. S így munkátlanásban töltik napjaik tetemes részét olyanok is, a kik máskülönbén szívesen dolgoznának.

A falunak ezek az elemi képesek első sorban arra, hogy többet dolgozzanak. Őket kell rátanítani a házi iparra, az ő számukra kell új munkálmakról gondoskodni. Ha talpra akarjuk állítani ezt az országot, a falura kell áthelyeznünk a nemzeti munka súlypontját. S ezen kell munkálni a faluszövetségnek.

A HALOTTAS ÉNEK.

Elbeszélés. — Irta Kosáryné Réz Lola.

Egy angol teozófus könyvében olvastam ezt a különös történetet, a mi sokszor az eszembe jut. Ma este is, — csöndes nyári békesség jött be a tárt ablakokon s én a gyerekek ágya mellett ültem, — elképzelttem végig az egészet s arra gondoltam, vajon Shawet Péter Jonathán loagnak nem lenne-e ellenére, ha elmondanám másnak?

A mint ezt kérdeztem magamban, egyszerre három koppanást hallottam, egészen tisztán, az asztal felől. Azon a tájon kopogott valaki, a hová odakészítettem a tintát és papírost, hogy a mint a gyerekek elalussanak, írjak. Első pillanatban elémültem, aztán mosolyogni kezdtem, de a lelkem még nem nyugodt. Nem tudom, igent, vagy nemet jelentette-e a kopogás.

Am hiszen én nem rosszakaratból teszem, ha elmondom az ő történetét és ő sem tett rosszakaratból soha semmit. Remélem hát, hogy nem haragszik érte és nem fog bossút állni rajtam...

Shawet Péter Jonathán kézenfogta legkisebb, legkedvesebb fiát és mondta neki:

— Ambátor még csak gyermek vagy és jobb lenne számodra anyád mellett a csöndes, játékos élet, mégis elviszlek magammal, hogy a kereszt szent jelvénye neveljen téged férfivá és Jézus szülőföldjén arass dicsőséget először.

Az anyja sírt, elsiratta férjét és legkisebb fiát, mint a halottakat, ám fájdalma nem volt vigasztalan, mint a hogy a temetőben sem volt az soha. Hiszen tudta jól, hogy találkozni fognak újra.

— Légy jó, fiam, — intette gyermekét, — hogy a halál ne válasszon el tőlünk, hanem hamarosan találkozhassunk, ha itt a földön nem, a mennyországban. Még ti messzejártok, én mindig erre fogok gondolni és helytettek két szűkölködőt hívok naponként asztalomhoz vendégül, hogy pótoljam valamiképen szegénységemet és gyengeségemet. Mert ime, nem vásárolhatok hajót a kereszt vitézek számára, sem nem állhatok közejük.

Am, mikor ott állt a tengerparton és a távozó gálya után nézett, eltűnt minden bátorsága és ereje és így kiáltott fel szívében:

— Isten, Isten, meg ezen a földön akarom viszontlátni őket! Forduljon meg a szél és hajtsa vissza a hajót az öböl felé! Vagy menjenek eléjük a pogányok a városok kulsáival és térjenek meg valamennyien, mielőtt egy csepp vér folyna. Vagy legalább

RUBINEK MINISZTER ÉS KISÉRETÉT MAGYAR RUHÁS LÁNYOK Vezetik A FALUBA.

A FALU-SZÖVETSÉG BALATONFÜREDI ÜNNEPÉRŐL.

győzedelmeskedjenek könnyen és jöjjenek meg vidám vitorlakkal, mielőtt letelik a három esztendő, a mire a zsoldosok szegődtek: mert többet nem bír ki az én szívem.

És zokogott a bámész emberek előtt. S a szél megsajnálta őt és megfordult és vissza akarta hajtani a gályát, ám a kereszt vitézek nekifeszültek a viharak, keményen tartották a kormányt, lehúzták a vitorlaköteleket és mondották egymásnak:

— Inkább meghalunk, de vissza nincs út.

Shawet Péter Jonathán odakötözte a fia övét a sajátjához, nehogy lesodorják a hullámok mellőle a gyermeket, de az ifjú Jonathán kioldozta a csomót és felmászott az árbocrudd legtetetejére, hogy lefogja az elszabadult vitorlát és nevető arczaal jött vissza apjához. A szél fáradt el hamarabb, nem a kereszt jelével megerősített lovagok; a gálya fölött újra kisütött a nap s ők nemsokára Frankhonban szálltak partra, hogy más hajók utasaival és frank meg skandináviai lovagokkal egyesülve folytassák útjokat a szárazföld belseje felé.

— Jonathán, — mondotta az apa, — velem térj nyugovóra minden este és velem indulj tovább napkelte idején és vesd meg

A BUDAPESTEN RENDEZETT KERÉKPÁROS KORZÓ NYERTESEI.

azokat, a kik méltatlanokká váltak a kereszt viselésére. Jőjj, fiam és ne nézz körül, csak Betlehem felé irányuljon a pillantásunk.

Mert sokan a lovagok közül, elszabadulva hazájuk törvényei alól, s a hosszú utazásban eldurvulva, nem tudtak ellentálni földi vágyaiknak, ételt, hajlékot, asszonyt ott szerettek, a hol találtak s ha megrészegedve tovább indultak egy-egy helyről, karóba húzott fejek és piros tűzfény jelölték útjukat.

— Oh, hogy így kell lennie! — Sójajtott a öreg Shawet Péter Jonathán és aggódva nézte fiát, a ki hátra-hátrapillantott új kalandra siető vad társai után. — Hogy minden istenes gondolatot meggyaláz az ember! Hogy minden igyekvés, a mi magasabb célokra hív, legyen bár valóban, vagy csak látszólag igazságos, ürtügy a gonosz vágyak számára!

Szegyenkezve és mély fájdalommal ment tovább zarándok-utján Shawet Péter Jonathán és elosztotta minden magával hozott kincsét a földönfutók között és alázattal viselte az idegen országok lakóinak gyűlöletét, a mi őt is érte, hiszen ő is azokhoz tartozott, a kik végigpusztították a vidéket. Sokan azok közül, a kik jobberzésüket megtartották, nem is akartak már tovább menni, elvesztették hitüket a szent feladat sikerében, visszafordultak, vagy letelepedtek az idegen uralkodók engedelmevel. Itt még volt gazdtalan föld, óriási rengeteg és elég rabzsolga az irtáshoz és földműveléshez. De Shawet Péter Jonathán megrázta a fejét és a szent jelle mutatott, a mi köpönyegétől óva, régi színében és ép formájában díszítette kontósát.

— Pedig szép ez az ország, apám, — szólott a fiú, a ki a hosszú utazástól és fáradságtól sudár lett és izmos, — nagyon szép ez az ország és könnyű lenne itt gazdagnak lenni.

— Fiam, — mondta az apa és szomorú szemrehányással nézett reá, — nem azért hoztalak magammal, hogy világi kincsekre vess szemet, hanem mert azt reméltem, hogy a kereszties hadban erényes férfivá fogsz fejlődni s vezére lehetsz majd annak a seregnek, a mi végre teljes győzelmet arat a pogányokon és visszaszerzi Isten földjét. Emlekezz reá, mit mondott anyád: légy jó, fiam, hogy ha nem láthatnánk többé itt a földön, a halál ne válasszon el tőlünk, hanem hamarosan találkozhassunk a mennyországban.

A fiú lehajtott fejjel hallgatott. Komor volt az arca és nehéz szívvel ballagott apja nyomában és esténként mohó szemmel hallgatta a zsákmánnyal visszatérők elbeszéléseit.

— Oh, bár már odaérnénk! Sohajtotta Shawet Péter Jonathán. Bár már odaérnénk, hogy a szent harc fásztaná ki a fiamat és ölné ki belőle az alacsony vágyat!

Végre kiérték a tengerhez és szerencsés hajózás után kikötöttek a palesztinai partokon. Shawet Péter Jonathán leborult a földre, megcsókolta a homokot, felmarkolta, szívéhez szorította:

— Szentelje meg a mi szívünket az igazságos küzdelem és győzelmes térünk vissza e partra. Ugy adja Isten.

Es késő estig imádkozott, míg csak a fáradtságtól el nem nyomta az álom. Mikor kevés idő múlva felriadt, látta, hogy fia nincs mellette többé. Hosszú keresés után kocskajáték és zsákmányolt bor mellett találta őt, részeg zsoldosok társaságában. Nem bántotta, csak kézenfogva elvezette onnan és mondta mély fájdalommal:

— Ne tedd ezt többé.

Másnap megütköztek a pogányokkal. Régen várta ezt a pillanatot Shawet Péter Jonathán és olyan vitézül harcolt, hogy példája még ezt a gyűlevész sereget is fel tudta lelkesíteni. Győzelmes lázzal üldözték az ellenséget saját táborán keresztül. Sok kincset, fegyvert, élelmet zsákmányoltak. Am a katonák nem elégedtek meg vele, rávetették magukat a tanyákra és békés hajlékokra és nem nyugodtak, míg mindent fel nem perzselték, el nem pusztítottak és a gyermekek és asszonyok vére belefolyt a kutakba, úgy, hogy nem lehetett vizet inni. Shawet Péter Jonathán megrendült és mondta magában:

— Tetszik-e ez Jézusnak? Vajjon nem kellett volna-e inkább békével megtéríteni a pogányokat, mint így letaszítani a kárhozatba asszonyokat és gyermekeket ártatlanul?

Es az ifju Jonathán nem lehetett többé visszatartani. Lázszemmel, vérrel és sárral borítva tért meg hajnalban apja tüzéhez.

Másnap pedig alig indultak a harcba, mikor a fiú, egy pogány dárdájával a szívében, holtan fordult le a lováról.

Shawet Péter Jonathán ott ült a holttest mellett, a mit saját köpenyével takart le és késlekedett a nyitott sírt látva. Körül őt állt néhány lovag és énekelték a halottas éneket. Es Shawet Péter Jonathán érezte a hangokat a szívébe folyni, minden hang egy csöpp vér.

Es a fiú arcza a tegnapi tivornyától volt fáradt és rút, most pedig ott feküdt holtan, mielőtt arcát és lelkét tisztára moshatta volna.

A lovagok megunták az éneklést, megfogták Shawet Péter Jonathánt és tovább vitték erőszakkal, aztán betették a holttestet a gödörbe, jól letaposták rajta a homokot és követ hengerítették föléje, hogy a vadállatok ki ne ássák.

— Most pedig én mit csináljak? — Kérdezte Shawet Péter Jonathán.

— Jössz velünk tovább és boszút állsz a fiadért, — mondták a lovagok és erősítő italt adtak neki. Am ő megrázta a fejét.

— Ime, az én fiam bűnben halt meg s ha nem jutott is pokorra, de bizonyára ezer esztendőig fog szenvedni a tisztító-tűzben, míg újra találkozhatszunk. Nincs kedvére Jézusnak a háború és nincs kedvére Jézusnak a boszú, mert a vér nyomán jár a bűn és én nem megyek tovább. Ha Krisztus urunk úgy akarja, majd elpusztítja a pogányokat ő maga.

Vándorbotot vágott magának a kard helyett s elindult egyedül visszafelé. Magas hegyek közt fábol ácsolt kolostort talált, oda tért be és ott maradt.

Minden reggel elénekelte a halottas éneket, a mit fia holtteste mellett hallott és lelkét betöltötte a készületlenül jövő halál rettenetessége. Egész napját és éjszakáját arra fordította, hogy övéit imádkozzon és minden erejét és minden hitét összeszedte a könyörgéshez:

— Istenem, ne engedd, hogy az enyém közül még valaki meghaljon a te bocsán-

TISZTEK ESKÜTÉTELE.

A KORMÁNYZÓ MEGSEMLÉLI A CSAPATOKAT.

A MISKOLCZI EZRED ZÁSZLÓJÁNAK FELSZENTELÉSE.

— Most pedig én mit csináljak? — Kérdezte Shawet Péter Jonathán.

— Jössz velünk tovább és boszút állsz a fiadért, — mondták a lovagok és erősítő italt adtak neki. Am ő megrázta a fejét.

— Ime, az én fiam bűnben halt meg s ha nem jutott is pokorra, de bizonyára ezer esztendőig fog szenvedni a tisztító-tűzben, míg újra találkozhatszunk. Nincs kedvére Jézusnak a háború és nincs kedvére Jézusnak a boszú, mert a vér nyomán jár a bűn és én nem megyek tovább. Ha Krisztus urunk úgy akarja, majd elpusztítja a pogányokat ő maga.

Vándorbotot vágott magának a kard helyett s elindult egyedül visszafelé. Magas hegyek közt fábol ácsolt kolostort talált, oda tért be és ott maradt.

Minden reggel elénekelte a halottas éneket, a mit fia holtteste mellett hallott és lelkét betöltötte a készületlenül jövő halál rettenetessége. Egész napját és éjszakáját arra fordította, hogy övéit imádkozzon és minden erejét és minden hitét összeszedte a könyörgéshez:

— Istenem, ne engedd, hogy az enyém közül még valaki meghaljon a te bocsán-

— Istenem, ne engedd, hogy az enyém közül még valaki meghaljon a te bocsán-

— Most pedig én mit csináljak? — Kérdezte Shawet Péter Jonathán.

— Jössz velünk tovább és boszút állsz a fiadért, — mondták a lovagok és erősítő italt adtak neki. Am ő megrázta a fejét.

— Ime, az én fiam bűnben halt meg s ha nem jutott is pokorra, de bizonyára ezer esztendőig fog szenvedni a tisztító-tűzben, míg újra találkozhatszunk. Nincs kedvére Jézusnak a háború és nincs kedvére Jézusnak a boszú, mert a vér nyomán jár a bűn és én nem megyek tovább. Ha Krisztus urunk úgy akarja, majd elpusztítja a pogányokat ő maga.

Vándorbotot vágott magának a kard helyett s elindult egyedül visszafelé. Magas hegyek közt fábol ácsolt kolostort talált, oda tért be és ott maradt.

Minden reggel elénekelte a halottas éneket, a mit fia holtteste mellett hallott és lelkét betöltötte a készületlenül jövő halál rettenetessége. Egész napját és éjszakáját arra fordította, hogy övéit imádkozzon és minden erejét és minden hitét összeszedte a könyörgéshez:

— Istenem, ne engedd, hogy az enyém közül még valaki meghaljon a te bocsán-

— Istenem, ne engedd, hogy az enyém közül még valaki meghaljon a te bocsán-

AZ IVÁSRÓL.*

Közlemény szerző: „A Biblia mint egészségi útmutató” című hygienikus tanulmányából.

A zsidók ital gyanánt a víz után a tejet kedvelték, mely egészséges, tápláló s a hozzájutás, kivált pásztornép korában, elég bőséges is volt. Boruk hiányzott a vadonban, különben is az az ital nem szükségleti, hanem fényűzési cikknek tekintett. A bor

* Farkas László, ismert budapesti orvos, a Vörös Kereszt Egyet. kórházának érdemes igazgatója, egy hygienikus tanulmányt írt e cím alatt: „A Biblia mint egészségi útmutató.” Ebből a nyomtatásban még meg nem jelent tanulmányból közöljük — némi rövidítéssel — az ivásról szóló részt.

A ZÁSZLÓ FELSZENTELÉSE.

A MEZŐKÖVESDI BÍRÓ FELESÉGE (MATYÓ ASSZONY) SZEGET VER A ZÁSZLÓ RÚDJA.

A MISKOLCZI EZRED ZÁSZLÓJÁNAK FELSZENTELÉSE.

fogyasztását és a Szentírásban oly gyakran emlegetett erős ivást illetleg legközelebből ahhoz a gyakran tárgyalt kérdéshez jutunk, vajjon ezek és a különféle fajtái az alkohol tartalmu italoknak, melyek manapság annyira elterjedtek, voltaképpen hasznosak, szükségesek és megengedettek-e, vagy ellenkezőleg? Vajjon a Biblia véde a szabad és teljes borérvételest, vagy csak korlátozott használatát, vagy pedig a teljes tartózkodást — abstinentiát — ajánlja? Néha egyenesen megtagadja a borivást, másszor elítéli nagyon is szigorú szavakkal. Miképp magyarázható a feltűnő ellentmondás és látszólag egymást leontó utasítás? A dolognak úgy nemzei, mint személyes jelentősége van s így méltó a tanulmányozásra.

Lényegében a bor nem egyéb, mint a friss szőlő levéből természetes erjedés útján nyert konzerválható ital s mint ilyen, mérsékelt adagban fogyasztva nem ártalmas. Sajnos, hogy az a hatar, a meddig az alkoholtartalmu ital élvezete nem ártalmas, pontosan nem állapítható meg, miután az ellenálló-képesség egyénenként igen különbözik; átlag egy felnőttre nézve 6 deciliter 24 óra alatt a mérték. Jóllehet a szeszitalokkal való visszaélés egyénileg és társadalmilag hatá-

rozottan káros, de azért túlzásba esni nem szabad az antialkoholizmus emlegetésével, mert a szeszital-fogyasztást ellenzókhöz már a vegetáriánusok is hozzácsatlakoztak, kiknek érvélsé a húsfogyasztás ellen majdnem oly hatalmas, mint az antialkoholiztáció a bor ellen.

Az italoknak erjedés útján való konzerválása őseredetű s valószínűleg hygienikus alappal bír, t. i. arra a korra vezethető vissza, mikor a pásztör és hadakozó népek vándoroltak s a változó földalakulatok közt más-más összetételű vizeket találtak s ezáltal különféle betegségeknek váltak áldozataivá. Ismeretese a régi görögök óriási vízkészletet vettek magukkal az Egyiptomba, Phöniciába s Ázsia egyéb részeibe utazó görög kereskedők. A bor egész korán kerül szóba a Bibliában: „Es kezdé Noe szőlőt plántálni, mivelhogy a föld mivelsére adta vala magát; és minekutánna ivott volna annak borában, megérszegedék...” (I. Mos. IX. 20-21.) A British Múzeumban levő assiriai régiségek közt az agyagból égetett kőlapok egyikén van Aziru kormányzóának (körülbelül 1500 évvel K. e.) egy levele Amenophis egyiptomi királyhoz, ki mint szenvedélyes vadász gyak-

ran látogatta meg északnyugati Mesopotamiát oroszánokért (10 év alatt 102 oroszánlánt ölt meg), ezen levele szerint elrendelte, hogy ökrök, madarak és bor küldessék legközelebbi kirándulásához (163. lap). E mellett azok közül a 19 égetett agyagtáblák közül, mely az assyr feljegyzést tartalmazza a világ teremtéséről, a III. tábla azt írja, hogy az ősi vizek istenei Apsu (férfi) és Tiámat (nő) tanácskozás után hozzá készültek a lakmározáshoz és „kenyeret ettek és Sesame bort ittak (Sesamum indicum magjával készített bor). A Vedákban egy szesz ital a — Sona — magasztaltatik, mely veteménylisztből és egy növénynek tejszerű levéből készült. Jellemző, hogy az ősmagyarok, míg Ázsiából bevándoroltak, útközben a kanczatejet kovász módjára megerjesztették, mely szokásukat az áldott vízi és nemes boru új hazájukban letelepedvén — elhagyták. A sör eredete is már több ezer évre vezethető vissza.

Majd minden népnek megvan a maga szesz, többé-kevésbé mámorosító itala. Még a kaukázusi hegyi lakóknak, kik mohammedánok s így a próféta tanai szerint bort és sört nem élvezhetnek, rájöttek arra, mint kelljen az ártatlan tejből kefir erjedés útján egy könnyű szeszitalt előállítani. Ugyancsak Oroszország rosztvü vidékeiről származik a hasonló gyenge szesztartalmu kvasz, melynek kellemetlen mellékzét gyümölcs-fézzel javítják.

Hogy a népek általában mily becsesnek tartják az élvezeti cikket s mily nagy az inger, melyet rájuk gyakorolnak, kiténik abból is, hogy elterjedését nem lehetett leküzdeni a legszigorúbb tilalmak és kegyetlen büntetések kiszabásával sem. Így a XVI. században a kávé Törökországban talpraveretével, a dohányzás meg éppen hallal büntetett, Oroszországban a szesz- és dohányfogyasztás kancsukával, sőt Szibériába való számkivetéssel és orrvégvágással lett büntetve. Khinában az opiumfogyasztók ellen botbüntetés, megbélyegzés, sőt kivégzés alkalmaztatott, dacára ennek a megszakítás hatalma diadalmaskodott.

A Bibliában szóba jövő borok egész alaposan megbiráltattak. Különösen a híres skót író Ritchie mélyed bele tüzetesen a kérdés phylologikus magyarázatába és hangsúlyozza, hogy a bibliafordítók általános kifejezés gyanánt egyszerűen a „bor” szót használták, s ez a szövegben valójában nem kevesebb mint 11 különféle szónak megfeleltetésére szolgál; a 11 szó közül kilencz héber és kettő görög. Mindegyik különös s más izü folyadékot képviselt. Nehemias még Artaxerxes által kinevezve, Jeruzsálem kormányzója volt, elrendelte, hogy háztartásához „egy ökr és hat kövér juh és madarakat készítsenek nekem és minden tizednap mindenféle bor bőségesen adtatték vala...” (Nehemias V. 18.), a mi világosan bizonyítja, hogy több mint egyféle bor volt használatban. Ennek bizonyítására idézhető még... minden ember a jó bort adja fel először és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót...” (Ján. Ev. II. 10.)

Ritahie szerint a szőlőből készített termékeknek, melyekről a szentírás megemlékszik, különféle nevei ezek voltak. Maga a szőlőgyümölcs természetes formájában vagy mint szárított szőlő, a majsola, *Tirosh*; a szőlőből készített sütemény, *Eshishah*; az a lé, mely néha a fejlődő szőlőfűtről magától lecsöppen, *Asis*; besűrített bor vagy a szőlőfőtt leve, *Sobha*; édes, nem fermentált szőlőlé egész friss, de zavaros állapotban, *Chemer*; régi tiszta bor seprűjével, vagy a legdúsabb s legjobb bor, *Shemarin*; myrrhás, mandragorás s egyéb erős gyógyszeres bor, a kábító hatás elősegítésére: *Mesech Shechar* volt általános neve a szesz folyadékoknak, készítve gabna, datolya s egyéb gyümölcsből, kivéve a szőlőt. Végül *Yain* volt a legelterjedtebb neve a bibliai borok különféle neveinek s jelenti *I-szor* a fejlődő szőlőt, *2-szor* a szőlőnek friss, sajtolat édes levét, a mustot, de az ubort is, „a szőlőnek tiszta véréit itad” (V. Mos. XXXII. 14.), melynek nincs szesze s így nem részegít és *3-szor* minden fajtáját az erjedt s így szesz és

FÉNYES LÁSZLÓ A BÍRÓSÁG ELŐTT (A HÁTVAL ÁLLÓ ALAK).

KÉRI PÁL KIHALLGATÁSA.

A TISZA-GYLKOSSÁG TÁRGYALÁSA A HADOSZTÁLYBÍRÓSÁGON.

részegítő bornak. A görög eredetű *Vinos* és *Glencos* elnevezés az új-testamentomban található, az első alatt a kész bor, az utóbbi alatt a nem erjedt szőlőlé, a must értendő, melyet az öregek nagy előszeretettel reggel ittak.

A Biblia szövege ebben a helyesbített fordításban elrendeli, hogy mikor szabad vagy nem szabad a szeszesital élvezete, a hol a felsorolt 4-5 első formáról van szó, annak használata mint áldás emelkedik ki és valószínűleg magasztaltatik. „És így nagyobb örömet adsz az én szívémben, hogy nem mint mikor az ő borok és buzák megcsokasodnak” (Zsoltár IV. 8.), majd „Éképen megtöltetnek a te csüred elégséggel és a must miatt a te sajgódnak válni bővelkednek” (Példabeszéd III. 10.); azonban a vitázók hangsúlyozzák, hogy ha csak szőlőgyümölcsöt jelent és épen nem folyadékot, ez nem szolgáltat érvet a szeszes borok vagy italok használatára és jávára, annál kevésbé szentesíti meg a mi mértékletlenségünket, mert a szesz erjedt és nem szeszes szőlőnedv oly szelid és ártatlan, mint a tej s egyáltalán nem hitelesíti a szeszesital használatát.

Mi több, a szőlőművelés, a lecsöpögtetett szőlőlé és a főtt és nem fermentált szőlőlé egészben dicséretnek és megengedett élvezeti italoknak tekintettek. Ide tartoznak: „És osztogatta Dávid az egész népnek, kenyeret, lepényt, húst s egy-egy palack bort” (II. Sámuel VI. 19.). „és a hegyek mustal csepegnek (Amos IX. 13.). „a te tiszta borod melegegítettél vízzel” (Esaia I. 22.). „... a szőlőnek tiszta vérét ittad” (V. Mos. XXXII. 14.). Mindeme szövegek alatt oly szőlőtermények értendők, melyek egyszerűek, szelidek s nem részegítőek, úgy, hogy okos használatuk senkinek sem árt és senki sem foghatja rá ezekre a Biblia szentesítését a modern borok és szeszesitalok javára. Tulajdonképp az őt első felesége a Szentírás szőlőtermékeinek kikapcsolandó, a mikor a Bibliára hivatkoznak a szeszesitalok élvezete érdekében. Ez természetesen csökkenti a feleségek számát, midőn bíráljuk a hat utóbbi, melyek mind szeszesitalok.

Igy Shemarin vagy régi tiszta bor egyben kedvezően ajánlatik. „És a seregeknek Ura szerez minden népnek a hegyen ünnepe meghízalt állapotokból és seprőjéitől megtisztult borból” (Esaia XXV. 6.) s kétszer eltiltatik „... bocsátok reá rablókat, kik az ő edényeit megüresítik és az ő palackjaitak összetörjék” (Jeremiás XLVIII. 12.). „Fekeresem Jerusalemet szövőtekekkel és meglátogatom azokat, kik az ő seprőjében megkeményednek (részek)” (Sofonias I. 12.). A gyógyszeres bor (Mesach) határozottan korhóltatik: „Ne légy azok közül való, kik bortól megreszsednek... mert a részeges szegény lézen” (Példabeszéd XXIII. 21.). Az igen erjedt szeszesital (Shecher) állandón

megrovó szavakkal említették, kivált eltiltatott a papoknak. „Szóla az Úr Áronnak: „... bort és részegítő italt ne igyál” (III. Mos. X. 9.). A ki nazareusságra szenteli magát, „a bortól és részegítő italtól elszakassza magát” (IV. Mos. VI. 3.), valamint a királyoknak: „Távol legyen a királyoktól a bornak itala és az uralkodóktól a megreszsedítő pohárnak kívánsága; hogy mikor iandik, el ne feledkezzék az Isten parancsolatáról és el ne fordítsa valamely nyomorultaknak igazságokat” (Példabeszéd XXXI. 4-5.), végül mint a nép általános élvezeti itala: „Jaj azoknak, kik jó reggel felkelnek, hogy részegedjenek, mulatnak mind estvéig, hogy a bor felgerjessze őket... Jaj a nagy borítatásnak és kik se rények a részegítő italnak töltésére (Esaia V. 11, 22.). Dávid (LX. Zsoltár 5. vers) „bőditő itallal itattál minket” arra a szomorú kimeneteli útközetre vet világot, melyben a filiszteusok tönkretették az izraelitákat s melyben Saul és fiai elvesztek (I. Sámuel, XXXI.). Közlebbit nem tudunk az Oinos természetére nézve, de az Újtestamentomban néha megengedett, néha eltiltott, így Krisztus maga a kánaai menyegzőn a vizet borrá változtatta, mely bizonyára ki nem forrt s így ártatlan lehetett (János Ev. II. 1-8.), miután egyenesen figyelmezteti a józan életre. „Megoltalmaztátok pedig magatokat, hogy valamikor meg ne nehezdedjen a ti szíveitek dobzodásnak, részegségnek és a világi szorgalmatosságoknak miatta” (Lukács 21. 34.). A különféle szeszesitaloknak hatása függ az elfogyasztott mennyiségtől, azok erejétől s a velük való visszaélés gyakoriságától. A mérleg érzése ivás után a gyomorban már kóros jelenség és figyelmeztetés, hogy a gyomor nyálkahártyáján vérbőség keletkezett. Állandó ivás mellett végül a gyomor maradandón hurutossá válik s romlott emésztést s egyéb rosszullétet, mint gyomortágulást és májbajt okozván. A mellett renyhébb lesz a tudomulkódás, minek következtében hörgőhurut, majd asthma lép fel, az érverés és szív működés meggyorsul; általános gyengeség lép előtérbe, a vér vegybenlái a vérben felhalmozódnak, a zsírlakodás a szövetekben növekszik. A szeszesitalokkal való visszaélés csökkenti az idegfogékonyságot, a gondolkodás erejét lefojtja, tompítja az érzéket, kevesbíti az akaratlagos izmok tevékenységét és hőcsökkenést okoz. A felsoroltak, melyek nem elmélet, hanem orvosi tapasztalatra támaszkodnak s ennél fogva teljes hitelt érdemlők, igazolják, hogy a nagy mennyiségű bornak vagy szeszesitalnak rendszeres élvezése ártalmas.

Végül vannak a Bibliában oly helyek, melyek meggyőzőleg az absztinencia felé irányítják figyelmünket, hogy jó példával járjunk elő és segítőkészt nyújtsunk azoknak a szerencsétleneknek, a kik iszákosságra való hajlamuknál fogva a szeszesitalok mérték-

len fogyasztására vannak kárhoztatva. „Jó húst nem enni, bort nem inni, vagy valami egyebet nem cselekedni, a melybe a te atyádja megütközik vagy megbotránkozik vagy megerőtelenül.” (Pál Romab. XIV. 20.) Vagy „... soha húst nem eszem, hogy az én atyámfi meg ne botránkozzék” (Pál I. Korint. VIII. 13.).

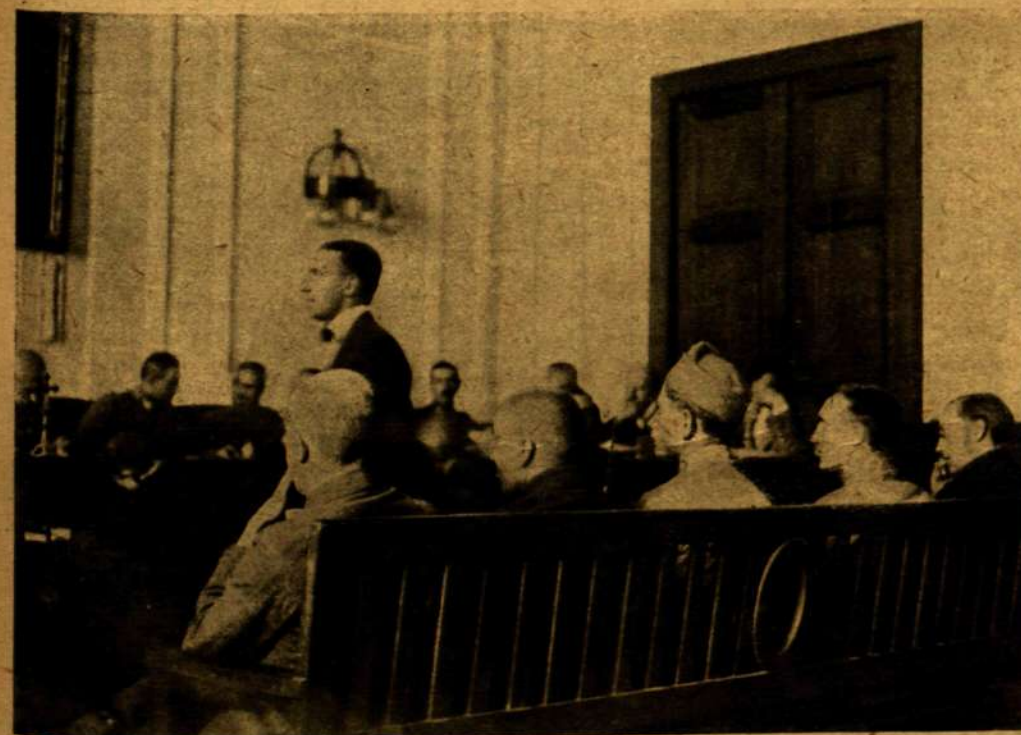
Metaphorice is nem egyszer használtatik fel a bor kifejezés, hogy átvitt értelmével nyomatékossá legyen a hatás, így Esaia mondja (LV. 1.). „... jöjjetek el és vegyetek minden pénz nélkül és minden jutalom nélkül bort és tejet”, aztán bölcs Salamon (Példabeszéd IX. 5.) „jöjjetek el, éljétek az én ékemmél, és igyatok a borban, melyet töltök”, vagy „mert élnek az istentelenségnek átkával és mindennemű erőszakotlanság nélkül isszák” (Példabeszéd IV. 17.), majd: „Erősítetek engemet borral és jóillatú almákkal tápláljátok, mert beteg vagyok a szerelem miatt” (Énekek éneke II. 5.). Továbbá „a te népednek nehéz dolgokat mutattál, itattál minket rettegésnek borával” (Zsoltár LV. 5.), „mert az Úrnak kezében pohár vagyon és zavaros bor és teljes itallal, melyet abból tölti ki, melynek seprjét is megisszák és ugyan kiszopják a földön lakozó minden lakot (Zsoltár LXXV. 9.), végül: „az izzék az Isten haragjának borában, a borban, mely az ő haragjának poharából töltött” (János Jelen. XIV. 10.). Mindezek szimbolikus, az első három az Isten irgalmasságának, a három utóbbi pedig az Isten haragjának bizonyítékai, kivált a legutolsó. Azonban a legmagasztosabb metaphora magától Krisztustól származik, mikor az Úr vacsoránál a kenyér mellett a bort szerepelteti, mondván: „Ez az én vérem, amaz Új Testamentumnak vére, mely sokakért kiontatik” (Márk XIV. 24.) s az áthasonulás útján megteremté a nagy hittitkot. Bizonyára a bor, mint általánosan elterjedt élvezeti czikk, megérthetőbbé tette a mysteriumot.

Tehát csakis a bor élvezetével való visszaélés kárhoztató, de ennek, mint egyéb rossz szokásnak, van egy ellenszere, hogy t. i. az emberek értelmét a világosság és igazság felé kell irányítani, hogy mindent lehetőleg tisztán lásson s okosan megbírájon. Az alkoholtartalmu italoknak az a sajátsága, hogy a mindennapi élet nyomorúságát elviselhetőbbé teszi, hogy feledésbe ringat, hogy egy bizonyos energia többletnek érzését ébreszti bennünk, kétségtelen oka annak, hogy azok közkedveltségnek örvendenek. Az orvosok is nem ritkán fordulnak az alkoholhoz, mint gyógyszerhez, mikor főképp szívet s idegrendszert akarnak erősíteni, miután ily irányu hatása nem ritkán fertőző gyors s kivált javallva van tartós fertőzések (typhus) végszakában beálló összeesésnél (post-infectiosus collapsus).

Viszont vannak oly esetek, mikor a bor határozottan ellenjavalt, így 1. a gyermekekben a bor nincs megengedve 14 éves

korig, 2. ideges izgékonyaságnál, 3. agyverébőségre vagy tüdővérzésre hajlamos egyének-nél, aztán szívbetegeknél, 4. egyes gyomorbajosoknál, kiknél a borivás túlértékénységet vált ki, 5. köszvényeseknél s végül heveny vagy idült vesebajban szenvedőknél. Dr. Rüben hygienista igen elmésen jegyzi meg, hogy a táplálék minőségével szoros összefüggésben van az evés közben elfogyasztott ital felesége. Zöldségfélék, zöldségfélék s csukros edelt fogyasztók inkább vizet, zsíros anyagot tartalmazó étkeket fogyasztók inkább szeszes folyadékot igényelnek.

Egészben és nagyban e szerint tetszésünk-től és az orvosi utasítástól függ, hogy szeszesitalokat általában s a különféle formák közül melyiket fogyasztjuk. Ebben ép úgy, mint más hygienikus kérdésben a józan ész és lelkiismeretünk legyen főtanácsadónk. Az a mennyiség, mely hozzávetőleg szükséges és mérsékelt, egyénenként változó a kor, a nem, a testalkat, stb. szerint, s ezt eldönteni csak személyes tapasztalat és józan ész vezetése mellett lehet. Általános szabályként vehető azonban és arra kell figyelni, hogy a mint az emésztést megtámadja s a mint érzeink, szellemünk, mozgásunk romlik, legyünk tisztában azzal, hogy az elfogyasztott bormennyiség túlsok volt, és végül az ivásnak hódolók sohase feledjék, hogy a visszaélés felé törekvő vágy és csábító szokás vagy az abbahagyás felé irányuló benső ösztön nem mindenkor van hatalmunkban. A mint ezt Pál apostol fényes logikájával ekképp magyaráz: „Most azért már nem én cselekszem azt, hanem az én bennem lakozó bűn. — Mert jól tudva, hogy nem lakik én bennem a jó: mert akaratom vagyon a jóra, de hogy azt elvégezzem, nem tehetem. — Mert nem cselekszem a jót, melyet akarnék, hanem a gonosz cselekszem, melyet nem akarok. (Pál Romab. VII. 17-19.). Ezt jól meg kell szívlelni azoknak, „kik a bort nagy poharakkal isszák...” (Amos VI. 6.), vagy kikről meg vagyunk írva „... Prófétálok néktek a borról és részegítő italtól...” (Mikéss II. 11.). Mert az alkalmi mértékletlenség nagy tévedés és nemcsak vétek az Isten törvénye ellen, hanem az egészség törvénye ellen is az s ennél fogva alkalmas lehetne kettős büntetésre, de megrovásra mindenesetre méltó.

JÁNOSI KIHALLGATÁSA.

(A vádlottak padján sorban ülnek Vágó, Dobó, a börtönőr, Sztanykovszky és Hüttner.)

A TISZA-GYLKOSSÁG TÁRGYALÁSA A HADOSZTÁLYBÍRÓSÁGON.

FRIEDRICH ISTVÁN KIHALLGATÁSA.

A VATIKÁN PINCZÉI.

Regény. (Folytatás.)

Irta André Gide. — Francziából: Könyg György.

— Ne tulajdonítson neki ilyen lehetetlen-seget.

— Bocsásson meg, olyan keveset értek a politikához.

— Ezért ne is próbáljon többet megtudni, mint a mennyit én mondok. Két nagy párt van itt jelen: a szabadművészek és a Jézus-társaság. Minthogy mi, a kik ismerjük a titkot, nem kérhetjük sem az egyiknek, sem a másiknak támogatását a nélkül, hogy a titkot lelepleznék, szemben állunk mind a kettővel.

— Hát ehhez mit szól? — kérde a bibor.

Fleurissoire már nem gondolt semmit, teljesen elkábult a hallottaktól.

— Mindenki ellenségünk, — mondá Protos, — így van ez mindig, ha az ember az igazság birtokában van.

— Milyen boldog voltam, a mikor még nem tudtam semmit, — sohajtott fel Fleur.

rissoire. — Soha, soha többé nem lesz most már lehetséges, hogy ne tudjak!...

— És még nem is tud mindent, — folytató Protos és gyengéden megfogta a vállát. — Most készüljön el a legnagyobb szörnyűség... (hozzáhajolva, halk hangon folytatá): Daczára minden övöntézkedésnek, a titok kiszivárgott. Néhány jómádár jár családról-családra, a ki a vallásos kerületekben a *Keresztes Hadjárat* nevében a maga számára gyűjti össze azt a pénzt, melynek jog szerint a mi kezünkbe kellene folynia.

— De hisz ez rettenetes! — Mára most ne feledje, — tette hozzá Bardolotti, — hogy ezáltal gyanuba hoznak minket magunkat, tönkre teszik hitelünket és arra kényszerítenek, hogy megkettőzött óvatossággal és körültekintéssel járjunk el.

— Olvassa csak el ezt a cikket, — mondá Protos és átnyújtá Fleurissoirenak a *Croix* egy számát, ez az újság tegnapi éjszaka való. Ez a kis cikkekke a legjobban megmagyarázza az egész dolgot!

„Nem figyelmeztethetjük eléggé — olvassa Fleurissoire, — a vallásos lelkeket egynemű álpap üzemei ellen, különösen pedig egy álkanonokra hívjuk fel a figyelmet, a ki azt állítja magáról, hogy titkos küldetése van s visszaélve az emberek hiszékenységgel, több helyt sikerült pénzt kicsikarnia, egy oly célt hozva fel ürügyül, melyet *Keresztes Hadjárat* a pápa kiszabadítására czímmel keresztelel. Ez a cím egymaga eléggé rámutat a dolog lehetlenségére.”

Fleurissoire úgy érezte, mintha a föld inogni kezdene lábai alatt.

— Kiben bizzon most már az ember! És ha még megmondanám Önöknek uraim, hogy talán én is épen e miatt a gazember miatt — azt az álkanonokot értem, — vagyok jelenleg az Önök társaságában!

Cave tisztelőndő komolyan ránézett a bibor-sra s öklével az asztalra csapott.

— No lám! Gyanítottam, — kiáltott fel.

— Számos gyanúkom van azt hinni, — folytató Fleurissoire, — hogy az a személyiség, a ki engem a titokba beavatott, szintén e bandita üzemeinek áldozata.

— Nem csodálkoznám rajta, — jegyezte meg Protos.

— Láthatja tehát, — mondá Bardolotti, — mennyire nehéz a mi helyzetünk ezek között a csirkefogók között, a kik a mi ruhánkba öltöznek és a rendőrség között, mely el akarja őket fogni és gyakran kicsi híjja, hogy bennünket nem fog el helyettük.

— Ez azt jelenti, — sohajtott fel Fleurissoire, — hogy az ember nem tudja, mihez tartsa magát; én csak veszedelmet látok mindenhol.

— Ezek után most már legalább nem csó-

ANGLIÁBA UTAZÓ MAGYAR GYEREKEK AZ INDULÁS ELŐTT A KELETI PÁLYAUDVARON.

dálkozhatik azon, ha túlzott óvintézkedéseket lát a mi részünkről, — mondá Bardolotti.

— Ebből megértheti azt is, — folytatta Protos, — hogy néha-néha nem habozunk felőlni a bűn mezét sem és úgy teszünk, mint hogyha részt vennénk a legvéksebb örömeikben is!

— Ó jaj, — siránkozott Fleurissoire, — Önök legalább csak úgy tesznek és az egész pusztán arra szolgál, hogy erényeiket elrejtse, de én... Bardolotti és Cave csaknem megpukadtak a nevetéstől, de visszatartották magukat.

— Legalább meggyónt azután, fiam? — kérde a bíboros aggodalommal.

— Igen, másnap reggel.

— És a pap megadta a feloldást?

— Meg, sőt nagyon is könnyen. Épen ez az, a mi nyugtalanít... De hát közölhettem-e vele, hogy nem egyszerű zárandokkal van dolga, felfedhettem-e előtte, hogy mi hozott ebbe az országba? ... Nem, nem! Én már elrontottam a dolgomat, ez a ritka küldetés szöplőtelen szolgálót kívánt volna. Én azelőtt alkalmas lettem volna rá, most azonban már vége. Elbuktam! Részeségében göröcsök rázták meg és ökleivel verte a mellét, miközben folyton ezt ismételte:

— Nem vagyok többé méltó! Nem vagyok többé méltó!... (Majd inkább énekelve, mint szavalva, így folytatta): Ti, kik hallotok és ismeritek kétségbeesésem, ítélkeztek fölöttem. Ítéletek el, büntessetek meg... Mondjátok meg nekem, micsoda rendkívüli büntetés és micsoda vezeklés fogja lemosni hatni rendkívüli bűnömöt?

Protos és Bardolotti egymásra néztek. Végül is Protos felkelt és megveregette Amadé vállát.

— Ejnye, ejnye, fiam, nem kell az embernek ennyire elhagynia magát. Nos hát, igen! Ön vétkezett. De hát az ördögbe is, azért mégis csak szükség van Önre. Megértem aggodalmát és minthogy hozzánk fordul, meg fogjuk mutatni a módot, a hogy visszavásárolhatja önmagát.

— Megértem aggodalmait s ezért mindeken előtt egy kis feltűnés nélküli megbízást ajánlok fel Önnek, mely alkalmat ad arra, hogy fölemelkedhessék és egyszersmind próbára tegye ügybuzgalmát is.

— Ez minden, a mit kérek.

— Cave tisztelendő, mondja csak: magánál van még az a kis csekk?

Protos zekéje belső zsebéből kivett egy papírost.

— Minthogy ennyire őrizet alatt vagyunk, — folytatta a bíboros, — némelykor nehézségeink vannak azon összegek felvételé-

nél, melyeket a jámbor lelkek adományképtitokban nekünk szántak. Minthogy a szabdkörművek és a jezsuiták, valamint a rendőrség és az említett szélhámosok is minden lépésünkre vigyáznak, nem czélszerű, hogy mi magunk jelentkezünk a csekkekkel vagy utalványokkal a posta vagy a bank pénztárainál, a hol személyünket könnyen felismerhetnék. Azok a jómadarak, kiket az előbb Cave barátom említett, olyan rossz hírbe hozták a gyűjtéseket! (Protos nyugtalanul zongorázott ujjával az asztalon.) Ime, itt van egy szerény kis hátezer frankról szóló csekk és Ön arra kérem, fiam, hogy legyen szíves ezt mi helyettünk fölvenni. A római Credito Commerciale-ra van kiállítva Ponte-Cavallo hercegnő által és bár az érseknek van czimezve, a címzett neve óvatosságból üresen maradt, hogy bárki fölvehesse az összeget. Ön minden aggály nélkül aláírhatja igazi nevét, mely nem fog semmiféle gyanút kelteni. Csak vigyázzon, hogy el ne lopják... De mi baja van kedves Cave tisztelendő? Idegesnek látszik.

— Csak folytassa.

— ... sem a pénz, melyet visszahoz ide... lássuk csak: ma este visszatér Rómába, holnap este a hat órai gyorsvonattal elutazhat, tíz órakor ismét ideérkezik Nápolyba. Engem, ki várni fogom, a pályaudvaron fog megtalálni. Ezután majd néhány magasabbrendű feladattal fogunk foglalkozni... Nem szabad fiam, ne csókolja meg a kezemet, hiszen látja, hogy nincsen rajta a gyűrű.

Megérinté Amadé homlokát, a ki csaknem földre vetette magát előtte, Protos azonban megfogta a karját és gyengéden fölírta.

— Igýék még egy pohárral, mielőtt útnak indul. Sajnálom, hogy nem kísérhetem vissza Rómába, de különböző gondok itt tartanak és jobb is, ha nem látunk bennünket együtt. Isten vele. Csókoljuk meg egymást, kedves Fleurissoire. Isten áldja. Hálát adok neki, hogy összehozott Önrel.

Elkísérte Fleurissoiret a kapuig, búcsuzáskor ezt mondta neki:

— Mi a véleménye a bíborosról? Nem szomorúság látni, mivé tették az üldözéseket a fenkölt szellemet?

Az után visszatért az álbíboroshoz.

— Barom! Micsoda örültséget találtál ki megint. Fölvétni a csekket ezzel az ügyetlen emberrel, a kinek még útlevéle sincs és a kit szemmell kell kísérnem folyton.

Bardolotti, ki már igen elálmósodott, lehajtotta fejét az asztalra és ezt mormogta:

— Foglalkoztatni kell az aggyastyánokat.

Protos a villa egy másik szobájában levette parókáját és parasztruháját; rövid idővel később, harmincz évvel kevesebbet mutatva, egy szerény kereskedőség külsőjével távozott el a házból. Nem volt már sok ideje, hogy elérje azt a vonatot, melyről tudta, hogy Fleurissoiret is viszi és elment a nélkül, hogy elbúcsúzott volna a bíborostól, a ki elaludt az asztal mellett.

VII.

Fleurissoire még az este haza ért Rómába, a Via dei Vecchirellibe. Nagyon fáradt volt és mindjárt aludt.

Másnap reggel felkelésnél megérintette pattanását és különösnek találta. Megnézte tükörben s azt látta, hogy valami sárgás pikkely fedi a tetejét s a seb inkább rosszindulatúnak látszik. Karola hangját hallotta a folyosón, behívta tehát és megkérte, hogy nézze meg. Karola az ablak világosságánál megvizsgálta Fleurissoiret.

— Hogyan csináltad ezt? — kérde.

Az alkalmi ok: a borotva éle, vagy a patikus nyála, nem látszott fontosnak előtte, ellenben az igazi okot, azt, mely büntetést érdemel, hogyan mondhatta volna el Karolának? És megértené-e vajjon? Kétségkívül csak kinevetné... S minthogy Karola megismétlé a kérdést:

— A borbély csinálta, — felelé.

— Rá kellene ragasztani valamit.

— Úgy kell nekem. Megérdemlem!

Karola elérzékenyedett.

— Ki kellene menned egy kissé szórakozni, vagy inni egy pohár marsalát. Nem birta többé visszafojtani a gondolatát, mely foglalkoztatta s kis szünet után így szól hozzát:

— Hallgass csak ide, komoly dologról kell beszélnem veled. Nem találkoztál tegnap valamely öreg, fehérhaju pappal?

Honnant tudta vajjon? Fleurissoire megremült:

— Miért?

— Nos hát... (Még mindig habozott, ránézett s annyira halaványnak találta, hogy nekibátorodva folytatta): Nos hát, ne higgy nekik. Nekem higgyél, drága csibikém, mert csunyan meg fog kopaszítani. Nem kellett volna, hogy mogomondjam ezt neked, de... mondom, ne bízzál benne.

Amadé nyugalmát ezek a szavak teljesen felzavarták. Kifelé indult az utcára s már a lépcsőn ment, a mikor Karola utána kiáltott:

— Ha találkozol vele, nehogó felemlítsd, hogy én említést tettem róla. Ezzel engem megölnél.

Szegény Amadéra nézve az élet csakugyan túlságosan bonyolulttá kezdett válni. Ezenfelül azt érezte, hogy lábai lefagynak, homloka izzik és gondolatai nincsenek a maguk helyén. Hogyan ismerje ki magát, ha maga Cave is csalo? ... Hát akkor talán a bíboros is? ... De ez a csekk mégis! Kívette zsebéből a papírost, megérinté, megállapította, hogy csakugyan ott van. De nem, nem! Ez nem lehetséges! Karola téved. És honnan ismerhetné azokat a titkos rugókat, melyek ezt a szegényt Cavet kettős játék játszására kényszerítik? Inkább Baptistinnek valami árulást kellett gyanítania a dologban, mert hiszen épen Baptistinnal szemben intette óvatosságra a derék tisztelendő... De mindegy! Még óvatosabb lesz, Caveval szemben épúgy, mint Baptistinnal szemben. Sőt, ki tudja, talán még Karolával szemben is...

— Ime, — mondá magában, — ez következménye és bizonyítéka egyszersmind annak az eredendő bűnnek, a Szentszék megingásának, melylyel egyetemben minden egyéb is felborul. Kiben bízzék az ember, ha magában a pápában sem lehet? Mihelyest ez a sarkkő megszűnik szilárd lenni, melyen az egész egyház fölepült, semmi sem érdemi meg többé, hogy igaz legyen.

Amadé apró és gyors léptekkel a posta felé haladt, mert azt remélte, hogy levelet fog kapni hazulról, melyek becsületes valóságában végre is megpihentetheti fáradt és sokszor pörüljárt hitét. A kora reg-

geli köd s a szétáradó napfény, mely szinte valószínűtlenné tette az épületeket és tárgyakat, kedvezett képzelődésének. Ugy haladt előre, mintha álmodnék, kételkedve a föld, a falak s a járókelők valóságában és létében, kételkedve különösen a maga Rómában létében is... Megcsipte magát, hogy felébredjen e rossz álmából és ismét Pauban érezze magát ágyában, Arnica mellett, ki már felkelt, hogy szokása szerint feléje haladjon megkérdezze: „Jól aludtál, fiacskám?”

A postán az alkalmazott felismerte és minden nehézség nélkül átadta felesége újabb levelét.

... Most értesülök Saint-Prix grófnétől, — írta Arnica, — hogy Gyula is Rómában van, hova egy kongresszusra utazott. Rendkívül örülök, hogy találkozni fog vele! Sajnálom, hogy Valentine nem tudta megadni a címét, de azt hiszi, hogy a Grand Hôtelben szállt meg. Ebben nem biztos, azt azonban bizonyosan tudja, hogy csütörtökön reggel kell a Vatikánban megjelennie. Még elutazása előtt írt Nazzi bíborosnak, hogy kieszközzölje a kihallgatást. Milanból érkezik Rómába, a hol Anthime-ot látogatta meg, ki igen szerencsétlenül nem tudja megkapni az Egyháztól, a mi, az ígért neki. Gyula azért fordul a Szent Atyához, hogy igazságot kérjen tőle ez ügyben. Az természetesen nem tud az egészről semmit. Ő majd elmondja neked látogatását és te felvilágosíthatod.

Remélem, hogy vigyázol magadra abban a rossz levegőben és nem fárasztod magad túlságosan. Gaston mindennap meglátogat; nagyon hiányzol neki. Boldog volnék, ha már azt olvasnók, hogy mikor érkezel haza... stb.

A negyedik oldalon czeruzával, keresztbe írva, néhány sor volt Blafaphastól:

Ha Nápolyba kerülsz, tudakozódjál, hogy hogyan készítik a lyukat a macaroniba. A legjobb úton vagyok egy új találmány felé.

Valami harsonás öröm szállta meg Amadé lelkét, melybe azonban kellemetlen íz is vegyült. Ma van csütörtök, Gyula kihallgatásának napja. Nem merete tisztába adni a fehéreműjét és ingei már fogytán voltak, vagy legalább is tartott tőle, hogy kifogy-nak. Ma reggel tegnapi gallérját tette fel újból és ez most, hogy Gyulával találkozhatott, mindjárt nem volt már elég tiszta. Örömet, melyet a találkozás fölött érzett, e körülmény jelentékenyen csökkentette. Arra, hogy hazamenjen lakásába, nem is gondolhatott, mert sógorát a kihallgatásról való távozása után akarta meglepni; inkább ezt a módot választá, mint azt, hogy a Grand Hôtelben keresse fel. Annnyit azonban megtett, hogy manchettáit megfordítá s a

JÓZSEF FŐHERCEG, SRÉTER TÁBORNAK HONVÉDELMI MINISZTER, BERZEVICZY TÁBORNAK VEZÉRKARI FŐNÖK ÉS AZ EGYETEMI TANÁRI KAR AZ ÜNNEPSÉGEN.

mi a gallért illeti, azt betakarta selymekendőjével. Ennek a megoldásnak az az előnye is meg volt, hogy ily módon a patanást is befedhette.

De hiszen ezek csak csekélységek! A fő dolog az volt, hogy Fleurissoiret ez a levél kimondhatatlanul megerősítette, az a lehetőség pedig, hogy újabb érintkezésbe kerül valakivel övéi közül, eddigi élete egy darabkáival, egy szempillantás alatt méltó helyükre szállította le a gyakorlatlan utas képzeletének szörnyszüleményeit. Karola, Cave tisztelendő, a bíboros, ez az egész társaság úgy rémlett előtte, mint egy álom, melyet hirtelen szétoszlalt a kakas kukorékolása. Miért is hagyta el Paut? Mi az értelme ennek a lehetetlen mesének, mely megzavarta boldogságát? Hiszen pápa mégis csak van és Gyula néhány perc múlva ki fogja jelesíteni: én láttam! Van pápa és ez elég. Isten hogyan engedhetné meg az ő mással való helyettesítést, a mit Fleurissoire el sem hitt volna, ha nem járul hozzá az az ostoba büszkeség, hogy szerepet játszhatik ebben az ügyben.

Amadé apró lépteivel a Vatikán felé sz-

tett, alig tudta visszatartani magát, hogy ne szaladjon. Onbizalma visszatért és minden visszanyerte körülötte a maga megnyugtató súlyát, nagyságát, természetes elhelyezkedését és valóságosságát. Szalmakalapját kezében tartva a bazilika közelebe ért, a hol valami nemes részegség szállotta meg. Meg akarta kerülni a jobboldali kutat s mialatt a szökőkút vizsugarának porát feléje fújta a szél, szívesen tűrte homlokán a nedveséget és mosolyogva nézte a vizsugarban képződő szívárványt.

Egyszerre csak megállott. Nem maga Gyula ült-e ott — mellette, az oszlopsor negyedik pillérének talapatán? Alig merete felismerni, mert a mód, a hogy ott ült, ellenkezett válsztékos öltözetével. Gróf Baraglioul ugyanis fekete szalmakalapját maga mellé téve, kampos botját két gránit-koczká közé a földre szurva, jobb lábát a bal térdére vetve, mitsem törődött a hely ünnepélyességével és úgy ült ott, mint a Sixtina egy prófétája. Jobb térdén fűzet feküdt, melybe időnként lecsapott a czeruzája. Annnyira egyedül az íhlet hatása alatt állott, hogy Amadé bármik elkövethezt volna a nélkül, hogy észrevesszi. Írásközben beszélt is és ha a szökőkút csörgedezése hangosabb volt is szavánál, melyet hallani nem lehetett, ajkainak mozgása tisztán látható volt.

Amadé megkerülte a pillért s diszkrétan közelebb ment. Épen meg akarta érinteni a vállát, a mikor Gyula így szavalt:

— Ez esetben, az nekünk mindegy! Pontot tett e szavak után a lap végén, becsukta a fűzetet, a czeruzát zsebébe tette és hirtelen fölkel, úgy, hogy majdnem beleütközött Amadé orrába.

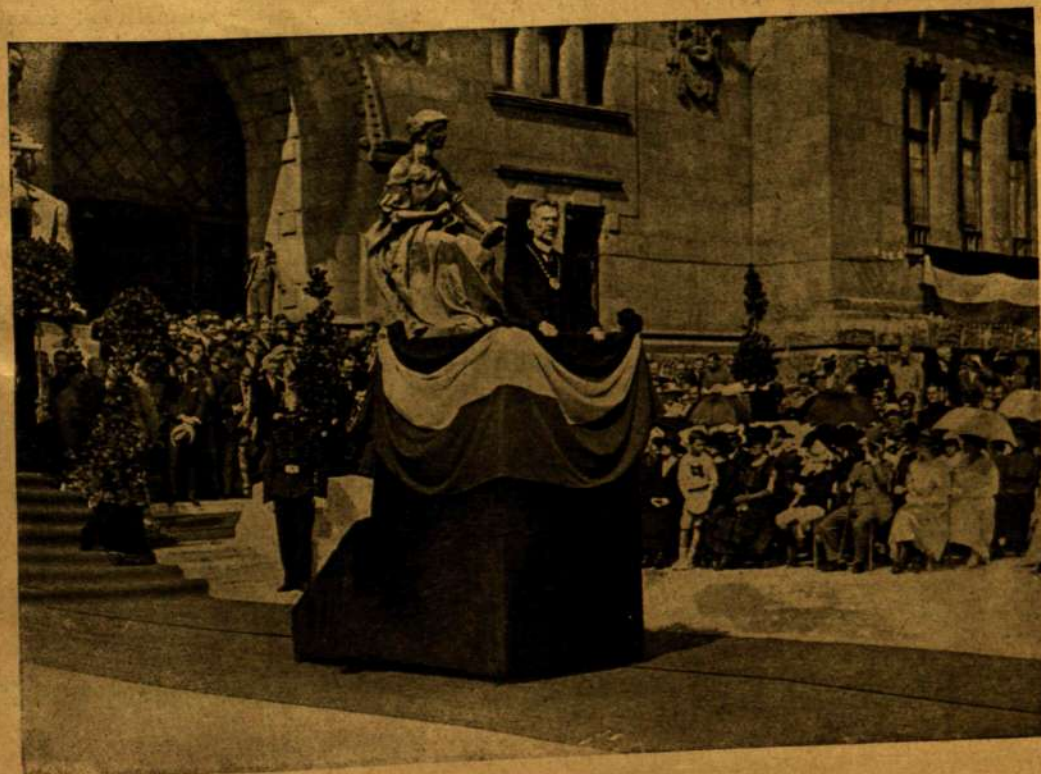
— Te szent Isten, hogy kerül maga ide?

Amadé reszketett az izgalomtól, nem tudott megszólalni és csak hebegett. Görcsösen megszorítá Gyula karját a két kezével. Gyula alaposan szemügyre vette:

— Szegény barátom, hogy néz maga ki?

A gondviselés alaposan ellátta Gyulát sógorokkal: két sógora közül, ki még életben volt, az egyik egészen papos emberré fajult, a másik pedig ilyen szálnalmas szegény ördög.

Csaknem három év múlt el azóta, hogy Gyula Amadéval utoljára találkozott. Azt találta, hogy tizenkét év alatt sem öregedhetett volna meg jobban. Arcza beesett volt, minek következtében ádámsutkája még jobban kidudorodott, selymekendőjének sötét színe még jobban kiemelte arcza halaványságát, álla reszketett, üvegcsmei fenyegetően forogtak, nem annyira ékesszóló, mint inkább nevetésszerűen. Tegnapi utazása emlékeként valami rejtelmes rekedtség ma-

CSÁKÓ ADOLF MŰEGYETEMI DÉKAN ÜNNEPI BESZÉDE.

AZ EGYETEMI CSENDŐRZÁSZLÓALJAK ÜNNEPÉLYE A MŰEGYETEM ELŐTT.

radt nála vissza, melynek következtében szavai úgy hangzottak, mintha valahonnan a távolból jönnének. Teljesen el volt merülve saját gondolatában.

— Tehát látta Öt? — kérde.

Gyula is saját, egészen más gondolatával volt elfoglalva:

— Kit? — kérde tőle értetlenül.

Ez a kit? úgy hatott Amadéra, mint egy Istenkáromlás. Szerényen, szatósabban tette föl a kérdést:

— Azt hittem, hogy most jött ki a Vatikánból.

— Ugy van. Bocsásson meg: már el is felejtettem... Ha On tudná, hogy mi ért az imént!

Szemei fénylettek; az ember azt hitte volna, hogy kibújik a bőréből, felrobban, vagy elszáll tüstént...

— Nagyon szépen kérem, — könyörgött Fleurissoire, — mondja ezt majd el később; most azonban beszéljen a kihallgatásról. Anyanyira türelmetlenül várom, hogy megtudjam...

— Érdeklí?

— Nemsokára meg fogja tudni, hogy mennyire érdekel. Beszéljen, beszéljen!

— Nos tehát, — fogott bele Gyula s belekarolva Fleurissoireba, elindult vele a város felé.

Talán értesült róla, mennyire sajnárú helyzetben maradt Anthimeunk megterése után. Még most is hiába várja azt, a mit az Egyház ellenszolgáltatásul annak, a mitől megfosztották a szabadkőművesek, neki megígért. Anthimeot kiájtották, ezt el kell ismerni... Édes barátom, úgy foghatja fel ezt az ő kalandját, a hogy akarja: én a magam részéről csunya becsapásnak tartom. Nélküle azonban én talán nem látnék olyan tisztán ebben a dologban, a mi bennünket ma foglalkoztat s a mit sietve közölni akarnék Onnel. Ime tehát: egy következtetés! A mi nagy szó... Bizonyos, hogy ez a látszólagos következtetés valami finom és titkos összefüggést leplez el. Fontos csak az, hogy nem valami egyszerű érdek, vagy a hogy rendesen mondani szokás, nem valami önző érdek készíti cselekvésre.

— Nem tudom pontosan követni okoskodását, — jegyezte meg Amadé.

Igaz, bocsásson meg: megint eltértem a kihallgatástól. Elhatároztam tehát, hogy kezembe veszem Anthime ügyét... Édes barátom, ha maga látta volna az ő lakásukat Milanóban! — Nem maradhat itten, ezt mondtam neki azonnal. Hát még az a szegény Veronika! Anthime azonban egészen szentté, vagy koldus barátta lett. Még azt sem engedí meg, hogy sajnálkozzék fölötte az ember és különösen haragszik, ha valaki a papságot vádolja! — Édes barátom, — mondtam neki, — elfogadom, hogy a főpapság nem bűnös az On ügyében, az esetben azonban legalább is nincsen kellőképp tájékoztatva. Engedje meg, hogy tájékoztassam.

— Azt hittem, hogy Pazzi biboros, — bátorkodott beleszólni Fleurissoire.

Igaz. Az a közbenjárás azonban nem sikerült. Ezek a magas egyházi méltóságok mind félnek az ügybe belebocsátkozni. Olyan valakire volt szükség, a ki nincs belekeverve a dologba, mint például én. Mert bámulatos, mily különös módon jönnek létre a felfedezések, még pedig a legfontosabb felfedezések! Az embernek valami hirtelen ihletre kell gondolnia, pedig a gondolat tulajdonképpen folyton az illető tárgy körül forgott. Így én már régóta nyugtalankodtam személyeimnek egyrészt túlságos logikája, másrészt pedig elégtelen meghatározottsága miatt.

— Attól tartok, — jegyezte meg halkán Amadé, — hogy On megint eltávolodik a tárgytól.

— Egyáltalán nem, — felelé Gyula, — On az, a ki nem követi gondolataimat. Elhatároztam tehát, hogy magának Szent Atyáknak adom át a kérvényt s ezt akarom elvinni ma reggel.

— Tehát? Mondja gyorsan: látta Öt?

— Kedves Amadé, hogyha minduntalan félbeszakít... De megmondhatom: nem is képzelem az ember, hogy milyen nehéz meglátni Öt.

— Lehetetlen! — kiáltott fel Amadé.

— Tetszik?

— Mindjárt meg fogom magyarázni.

Először is teljesen le kellett mondanom arról, hogy átadjam neki a kérvényt. Pedig kezembem fogtam; illendően kiállított papírtekerces volt ez: azonban már a második városzobában (vagy a harmadikban, most már nem emlékszem tisztán) egy magas fickó, ki feketébe és vörösbé volt öltözve, udvariasan elvette tőlem.

Amadé halkán fel-felnevetett, mint a ki tud valamit.

A következő előszobában elvették tőlem a kalapomat s egy asztalra helyezték. Az ötödik vagy hatodikban, hol hosszú ideig várakoztam két hölgy és három főpap társaságában, egy kamarás jött hozzám és bevezetett a szomszédos terembe. Itt végre megjelenhettem a Szent Atya előtt (a menyire láthattam: magas trónuson ült, melyet hatalmas mennyezet borított) s felszólított, hogy vessem a földre magam, a mit azonnal megtettem, úgy, hogy attól kezdve többé nem láttam.

(Folytatása következik.)

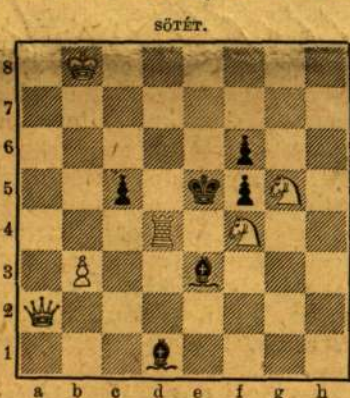
HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbi napokban: Kammerer Ernő miniszteri tanácsos, a Szépművészeti Múzeum volt igazgatója, 64 éves korában, Koppány-Szántón. — Id. Schmidt Lajos, a veszprémi püspökség nyug. jószágkormányzója, 65-ik évében, Budapesten. — Szamosújvár-németi Dániel János, 69 éves korában, Ó-Lécezen. — Siposs Sándor hirlapíró, 72 éves korában, Budapesten.

Özv. Szederkényi Nándorné, szül. Oroszy Ida, 70 éves korában, Budapesten. — Özv. Brzuska Jánosné, Budapesten.

SAKKJÁTÉK.

3160. számú feladvány K. Fritsch-től.

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

A 3155. számú feladvány megfejtése.

Hb7—d8.

A 3156. számú feladvány megfejtése.

Ke9!

A 3157. számú feladvány megfejtése.

Va4.

A 3158. számú feladvány megfejtése.

Hd1.

A 3159. számú feladvány megfejtése.

Vb7.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 9-ik számában megjelent képtalány megfejtése: Hullatja levelét az idő vén fája.

Felölös szerkesztő: HOITSY PÁL.

Szerkesztőségi iroda: IV., Vármegye-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos: Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Franklin-Társulat nyomdája (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.).

Bélyeggyűjtőkkel

cserélek, adok debreceni Zóna I. és II. kibocsajtást, különlegességeket is.
SPRINGER J., Debrecen, Fő-u. 38. sz.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)

A főváros első és legrégibb csipketisztító, vegytisztító és kelmefestő gyári intézete.

Gyár és főüzlet: VIII., Baross-u. 85.

Fiók: II., Fő-utca 27. IV., Eszék-út 6. Kecskeméti-utca 14. V., Harmad-utca 4. VI., Teréz-körút 39. Andrássy-út 16. VIII., József-körút 2.

Rézgálicz legprimább, sötétkék, kristályos,

1 kg. — 40 K

Raffia, legprimább, 1 kg. — 60

Vörösréz Vermorel-rendszer, permetező 2000

Vörösrézből készült mosóüstök nagy választékban

SZONTÁGH PÁL rézarúgyár

Budapest, IX., Üllői-út 19.

Koksz fűtési, ipari, gazdasági és kovács-lási célokra a pestszentlőrinczi (Csédy-féle) telepről, azonnal szállítható waggon-vagy teljes fuvartelekben. Tanácsos a téli szükségletet mielőbb fedezni!

Pestszentlőrinczi Koksztermelő Vállalat

Budapest, V., Rudolf-tér 5. • Tel. 115—27.

KERESZTÉNY FORGALMI IRODA

Budapest, IX., Ráday-utca 16.
Birtokokat, telkeket, házakat, villákat, üzleteket adunk-veszünk és közvetítünk. Bank- és értéktőzsdé bizományi ügyeket kötünk és lebonyolítunk. Hirdetéseket gyűjtünk és terjesztünk. Kereskedelmi tudakozódó. Export-import.

A JÓ PAJTÁS

BENEDEK ELEK GYERMEKUJSÁGA

két nagyobb elbeszéléssel indul az új esztendőben.

Az egyik: Rókané ömlesztésége a forradalom alatt, a másik: A munka hőse. Amaz Benedek Elek, emezt Lampérth Géza írta. Szívet-lelket nemesítő történetek, mesék, versek, ismeretgazdagító olvasmányok valóságos kincsháza a Jó Pajtás.

Rendes munkálásai: Várdi Antal, Vargha Gyula, Lampérth Géza, Feleki Sándor, Kürthy Emil, Ágár Gyula, Mihályffy Fái Lenke, Berényi Lászlóné, Tabori Kornél, Csányi Sándor, Kozma Imre, Székely Nándor, Benedek János s.b.

Állandóan közöl a régi nagy magyar és idegen költőktől a gyermekifjúságnak való költeményeket.

A JÓ PAJTÁS-t a Franklin-Társulat (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) adja ki.

Előfizetési ára negyedévre 10 korona. Egyes szám ára egy korona. Mulatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Hirdessen

lapunkban

és tőkéje gyarapszik!

17. SZÁM. 1920. (67. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, SZEPTEMBER 15

Szerkesztőségi iroda: IV., Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV., Egyetem-utca 4.

Előfizetési ára: a július—szeptemberi évnegyedre 20 korona.
Megjelenik havonta kétszer. — Egyes szám ára 3 korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag megállapított viteldíj is esatolandó.

KELETI DÉNES, A MÁV. ELNÖKIGAZGATÓJA ÜDVÖZLI A KORMÁNYZÓT.

A ROMÁNOK ÁLTAL ELPUSZTÍTOTT SZENTES-CSONGRÁDI VASUTI HID FELAVATÁSA.